

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 51)

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mermi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/305)

T.C.

Başbakanlık

13.12.1991

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101—218/02385

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 29.11.1991 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mermi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

G E R E K Ç E

Hollanda ve İngiltere Avrupa Bağımsız Program Grubu (IEPG) bünyesinde yürütülen M483AI Çift Maksatlı Geliştirilmiş Konvansiyonel Obüs Mermisi (OPICM) Ortak İmalat Konsorsiyumuna Türkiye'nin katılımını sağlayan Hazırlık Mutabakat Muhtırası ile ekleri 1988 ve 1989 yıllarında imzalanarak yürürlüğe konulmuştur.

Konsorsiyumun pilot ülkesi Hollanda ile Türkiye arasında, müşterek imalat ve tedarigi gerçekleştirmek amacıyla gerekli MOU ve Ek Sözleşme metinleri, Kasım 1991 - Mart 1991 döneminde müzakere edilmiştir. MOU ve Ek Sözleşme, tarafları malfi açıdan bağlayıcı hükümleri haiz olup, MOU çerçevesinde pilot ülke Hollanda'dan, Ek Sözleşmenin Hükümetimiz adına Lider Firma ile imzalanması talep edilmektedir.

Türkiye'den Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun da konsorsiyuma katılımı ile ortak imali planlanan M483AI OPICM obüs mermisi kargo tipi bir mermidir ve her biri çift fonksiyonlu 88 adet bombleti hedefe taşımaktadır.

MKEK'nun işbirliği için seçilme nedeni, mevcut teçhizat ve makine parkından 9,5 milyon ABD Dolarlık bir kısmın projeye adapte edilebilmesidir. Ayrıca MKEK tarafından 3 milyon ABD Dolarlık yatırım yapılacak ve Lider Firma EUROMETAAL'den, bedelsiz olarak alınacak 3,5 milyon ABD Dolarlık makine-teçhizat MKEK tesislerine getirilerek kullanılacaktır.

İş paylaşım ve fiyat analizlerinin sonucu olarak, başlangıçta MKEK'nun yapacağı yatırım tutarındaki 3 milyon ABD Doları düzeyinde tutulmasının, birim mermi fiyatı ekonomisi açısından uygun olacağı değerlendirilmiştir. Projenin gelişimi süresince ilave kaynak bulundukça yatırım yapılarak, yerli imalat oranı % 14'den % 80'e kadar çıkarılabilecektir. Hazırlanan MOU ve eki Sözleşme hükümleri, % 100 yerli imalatı da mümkün kılmaktadır; ancak Türkiye'de imali fizibil olmayan bir kısım parçalar mevcuttur.

Ambalaj dahil mermi birim fiyatı, 1 503 Hollanda Florini (yaklaşık 750 ABD Doları) olarak tespit edilmiştir. 11 yıllık ortak imalat programı süresince bu fiyat, eskale edilecektir.

Lider Firma EUROMETAAL'den, başlangıçtaki Türk iş payının düşük seviyede olması nedeniyle 60 milyon Hollanda Florinlik offset temin edilmiştir. Offset programı, EUROMETAAL'in MKEK'na vereceği makine-teçhizat, teknik yardım ve know-how ile EUROMETAAL'in Türkiye'den savunma sanayii mamulleri veya yarı mamulleri ihtiyacını kapsamaktadır.

Proje çerçevesinde MKEK'nde tesis edilecek bomblet imalat hattında, Çok Namlulu Topçu Roketi (MLRS) harp başlığında bulunan bombletlerin de imali mümkün olacaktır. Ayrıca aynı tesislerden, M483AI OPICM mermisine benzeyen daha uzun menzilli bir başka NATO mermisinin (M864DPICMBB) imalinde de yararlanılacaktır. Hazırlanan MOU eki Sözleşme de M864 OPICM-BB mermisinin ortak imali de öngörülmektedir.

1991-2002 yıllarındaki Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan söz konusu mühimmatın tapası ve barutunun yurt dışı kaynaklardan ihale yoluyla planlı tedarikine devam edilirken, yukarıda belirtilen şartlarda M483AI OPICM mermisi ve gelecekte M864 OPICM-BB mermisi konsorsiyumdan tedarik edilecektir. Böylelikle 310 milyon ABD Doları hacmindeki bu tedarik projesinde, yaklaşık olarak % 30 oranında net döviz çıktısı tasarrufunun sağlanacağı değerlendirilmektedir.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

- Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/305

Karar No. : 8

13.1.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mermi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhturasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 9.1.1992 tarihli 4 üncü Birleşiminde ilgili Millî Savunma Bakanı ve Bakanlık müşavirleri ile Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin iştirakiyle görüşüldü.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin 155 mm.'lik M483AI Çift Maksatlı Geliştirilmiş Konvansiyonel Obüs Mermisi ihtiyacının MKE Kurumu ile lider firma Eurometaal arasında ortak imalat konsorsiyumundan tedariki için imzalanan Mutabakat Muhturası 244 sayılı Kanununun 2 nci maddesi gereğince onaylanmak üzere Yüce Meclise sevk edilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan mühimmatın tedariki ile % 30 oranında net döviz çıktısı tasarrufu sağlayacak olan bu muhtıranın onaylanması Komisyonumuzca da uygun bulunarak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarımın 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşbu raporumuz havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Baki Tuğ
Ankara
Sözcü
Mustafa Kaçmaz
Van
Üye
Ethem Keleşçi
Aydın
Üye
Asım Kaleli
İçel
Üye
Gurhan Çelebican
İstanbul
Üye
Nezhat Çobanoğlu
İzmir
Üye
Tevfik Diker
Manisa
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya

Başkanvekili
Selim Sadak
Şırnak
Kâtip
M. Sabri Güner
Kars
Üye
Yücel Seçkiner
Ankara
Üye
Mukadder Başeğmez
İstanbul
Üye
İsmail Safa Giray
İstanbul
Üye
Süha Tanık
İzmir
Üye
Faruk Saydam
Manisa
Üye
Naif Güneş
Siirt

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/305
Karar No. : 7

4.3.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mermi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

Tasarısı Komisyonumuzun 19.2.1992 tarihli 4 üncü Birleşiminde Millî Savunma Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan mühimmatın tapası ve barutunun yurt dışı kaynaklardan ihale yoluyla planlı tedarikine devam edilirken, M483AI DPICM mermisi ve gelecekte M864 DPICM-BB mermisinin konsorsiyumdan tedarik edilmesiyle 310 milyon ABD Doları hacimindeki bir tedarik projesinde, yaklaşık % 30 oranında net döviz çıktısı tasarrufunun sağlanacağı düşünülen mutabakat muhtırasının onaylanma tasarısı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Ali Dinçer</i>	<i>Fethi Akkoç</i>
Ankara	Bursa
Sözcü	Kâtip
<i>Atilla Mutman</i>	<i>Abdullatif Şener</i>
İzmir	Sivas
Üye	Muhalefet şerhiyle
<i>M. Vehbi Dinçerler</i>	Üye
Ankara	<i>Sait Kemal Mimaroğlu</i>
Muhalefet şerhim vardır	Ankara
Üye	Üye
<i>Tunç Bilget</i>	<i>Hüsamettin Örüç</i>
Aydın	Bursa
Üye	Üye
<i>İsmail Coşar</i>	<i>Cem Kozlu</i>
Çankırı	İstanbul
Üye	Muhalefet şerhiyle
<i>Erkut Şenbaş</i>	Üye
İzmir	<i>Nurhan Tekinel</i>
Üye	Kastamonu
<i>Cemal Özbilen</i>	Üye
Kırklareli	<i>Halil Başol</i>
Muhalefet şerhim vardır	Tekirdağ
Üye	
<i>Fethiye Özver</i>	
Tekirdağ	

MUHALEFET ŞERHİMİZDİR

Aşağıda belirtilen sebeplerden ötürü usul ve esas yönlerinden tasarının görüşülmesine ve kabulüne ıçtüzük ve Anayasaya aykırı olduğundan dolayı muhalifiz.

1. Komisyonumuzda protokol ve ekleri okunmamış ve dolayısıyla yeterli bilgi alınamamıştır. Görüşmelerin bir hafta sonraya ertelenmesi önerimizde Komisyonda kabul görmemiştir.

2. Protokolün ve eklerinin doğrudan millî bütçeyi ilgilendirdiği ayrıca, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerle ilgili muafiyetler ve istisnalar getirdiği ve ayrıca bu konularda düzenlemeler yaptığı gerekçesiyle Plan ve Bütçe Komisyonunun mütalaasının istenmesi önerimiz kabul edilmemiştir. Böylece İhtisas Komisyonunun görüşünün alınması yolu da kapatılmıştır. (Aslında tasarının T.B.M.M. Başkanlığınca Plan ve Bütçe Komisyonuna da birlikte havallesi gerektiği de böylece ispatlanmış olmaktadır.)

3. Mutabakat muhtırasının Hükümetçe yeniden gözden geçirildiği Dışişleri Bakanlığının Başbakanlığa muhatap yazısında belirtilmekle birlikte sözkonusu muhtıranın aslının veya dayandığı başka bir antlaşmanın olup olmadığı hakkında komisyona bilgi verilememiştir.

Böyle bir dayanak veya ana antlaşma varsa Anayasanın 90 ıncı maddesi ve 244 sayılı Kanununun ilgili maddelerine göre T.B.M.M.'ne başvurulmadan hükümet kararı olarak veya daha alt seviyelerde çözülmesi mümkün bir mesele olup olmadığı da açığa çıkmamıştır.

Diğer bir ifadeyle T.B.M.M.'nin boş yere meşgul edilip edilmediği konusu aydınlanmamıştır.

4. Protokolün 5.1. maddesi şöyledir :

“mevcut yasa ve yönetmeliklerin elverdiği ölçüde, bu MOU'nun düzenlemeleri ile ilgili olarak halen tanımlanmış vergi, gümrük ve benzeri hususlar veya ithalat ve ihracattaki sayısal kısıtlamaların yansıtılmayacağını iştirakçiler garanti edecektir.”

5.3.1. maddesi “Bu proje çerçevesinde düzenlenen her türlü belge damga vergisinden müstesnadır.” demektedir.

5.3.2. maddesi “Bu proje çerçevesinde yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.” demektedir.

5.3.3. maddesi “Bu proje çerçevesinde makine, teçhizat, malzeme, mamul, yarı mamul ve hammadde ithali, ithalde alınan her türlü ithal vergi, resim, hisse ve harçları ile fonlardan muafur.” demektedir.

5.3.4.a maddesi “Bu projenin yürütülmesi amacıyla yurt dışında ithal edilecek teknoloji ve sağlanacak teknik hizmet karşılığı yapılacak ödemeler, kendisine ödeme yapılan dar mükellef kişi veya kurumların mukim olduğu devlette bu ödemelerin vergilendirilmemesi kaydıyla, Gelir ve Kurumlar Vergisi tevkifatından müstesnadır.” demektedir.

5.3.4.b maddesi “Yukarıdaki (a) paragrafında belirtilen teknoloji ve teknik hizmet karşılığı yurt dışına ödenen bedeller Katma Değer Vergisinden de müstesnadır.” demektedir.

5.3.5. maddesi “bu proje kapsamında yürütülen her türlü banka ve sigorta işlemleri, banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.” demektedir.

Yukarıdaki maddelerde görüldüğü gibi protokolün bir çok maddeleri millî mevzuatımızdaki vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükleri ya kaldırmakta ya da değiştirmektedir. Oysa Anayasamızın 73 üncü maddenin 3 üncü fıkrası “vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır.” hükmünü amirdir.

Ayrıca 3067 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası kalkınma planı ile ilgili tasarı ve tekliflerin en son olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havalisini emreder.

Herhangi bir antlaşma, T.B.M.M.'nin onay yetkisi vermesi, Hükümetin de onaylama işlemini tekemmül ettirmesi sonucu İç Hukuk haline dönüşse de Anayasanın yukarıda açık hükümü karşısında bu olayda böyle bir yolun Anayasaya uygun olmadığı açıkça görülmektedir.

5. Söz konusu protokolün 5.3.7. maddesi "Bu proje kapsamında MKEK tarafından Türkiye'den satın alınacak mal ve hizmetler uygulanan katma değer vergisi söz konusu mal ve hizmetlerin bu proje ile ilgili olduğuna dair bildirim üzerine Türkiye Cumhuriyeti bütçesinden karşılanacaktır." demektedir.

Görüldüğü gibi bu ifade bütçe yapma hakkı ile ilgilidir. Bütçenin böyle bir yolla yapılması ve değiştirilmesi Anayasaya aykırıdır. Ayrıca Anayasamızın 161, 162, 163 üncü maddeleri bütçenin kabulü ve değiştirilmesinin T.B.M.M.'nin yetkisinde olduğunu açıkça belirtmektedir. Oysa yukarıdaki benimsenen yol bu antlaşmayı T.B.M.M.'nin bütçe yapma iradesi yerine koymaktadır. Şüphesiz bu yol açıkça Anayasaya aykırıdır.

6. Yukarıdaki beyanımızdan açıkça anlaşılmaktadır ki, vergi, resim harçla ve bütçeyle ilgili unsurlar ayrı kanunlarla düzenlenmeli idi. Oysa bu yol izlenmeyip âdeta kanuna karşı muvazaa yolunu andıran bir düzenlemeye gidilmesi yanlıştır.

M. Vehbi Dinçerler
Ankara

Cem Kozlu
İstanbul

Cemal Özbilen
Kırkalareli

Abdullatif Şener
Sivas

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mermi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hollanda Krallığı Hükümeti arasında imzalanan M483AI I.C.M. mermisinin Avrupa'da ortak imali için Endüstriyel Organizasyonun Lider Firması ile sözleşme yapılması isteğine ilişkin Mutabakat Muhtırasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

G. İleri

Devlet Bakanı

O. Kılercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batalı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Töptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceylan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töptan

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı
Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mer-
mi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhtırasının
Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı
Arasında İmzalanan Avrupa'da Ortak Mer-
mi İmalatına İlişkin Mutabakat Muhtırasının
Onaylanmasının Uygun bulunduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

M483A1 I.C.M. Mermisinin
AVRUPA'da ortak İmali İçin
Endüstriyel Organizasyonun Lider Firması ile
Sözleşme Yapılması İsteği ile İlgili

TÜRKİYE Cumhuriyeti Hükümetini Temsilen
Millî Savunma Bakanı

ve

HOLLANDA Krallığı Hükümetini Temsilen
Savunma Bakanı

Arasındaki
Mutabakat Muhtırası

İÇİNDEKİLER TABLOSU

Önsöz

1 inci Bölüm	— Kapsam
2 nci Bölüm	— TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığının Yükümlülükleri
3 üncü Bölüm	— HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığınının Yükümlülükleri
4 üncü Bölüm	— Ödemeler
5 inci Bölüm	— Vergiler, Gümrükler ve Benzeri Harcamalar
6 ncı Bölüm	— Anlaşmazlıkların Çözümü
7 nci Bölüm	— Yürürlüğe Giriş Tarihi

Önsöz

a. Bundan böyle "AVRUPA M483 MOU." olarak anılacak 15 TEMMUZ 1981 tarihli KUZEY İRLANDA ve BÜYÜK BRİTANYA Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanı (MOD NL) arasındaki M483A1 I.C.M. Mermisi ve MTSQ M577 Tapasının AVRUPA'da ortak imali ile ilgili Mutabakat Muhtırası, bu Muhtıraya TÜRKİYE Cumhuriyeti ile Millî Savunma Bakanının (MND TU) TEMMUZ 1989'da katılımı ile ilgili İki Numaralı Değişiklik Eki ve diğer bütün Değişiklik Ekleri ile Tamamlayıcı Ekleri, iştirakçi ülkeler arasında malzeme tedarik faaliyetlerinde AVRUPA Bağımsız Program Grubu bünyesinde yakın işbirliğini temin etme maksadını taşımaktadır.

b. M483 Mermisinin AVRUPA'da İmali ile İlgili Yürütme Kurulunun onayı ile, Lider Firma ZAANDAM (HOLLANDA)'da yerleşik EUROMETAAL N.V. söz konusu imalat için bir endüstriyel Organizasyon teşkil etmiştir.

c. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı, AVRUPA M483 MOU. İki Numaralı İhtiyaç Adetleri Ekinde belirtildiği şekilde 103 000 adet mermiye kadar bir toplam ulaşacak M483 Mermisi siparişlerini Lider Firmaya verecek ve bunlar ile, TÜRK tarafının 206 000 adet mermilik, ihtiyacını birleştirecektir.

d. Anılan M483 Mermisinin ortak tedarikinin teşkil edilmesi, gerek TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı ve gerekse HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığının yararındadır.

e. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanı, HOLLANDA Devleti namına millî yasalar çerçevesinde özel kuruluşlarla sözleşmeler yapmaya yetkilidir.

BU AŞAMADA, BUNDAN BÖYLE İŞTİRAKÇİLER OLARAK ANILACAK TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ SAVUNMA BAKANİ VE HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANİ AŞAĞIDA HUSUSLARI KARARLAŞTIRMİŞLARDIR.

1 inci Bölüm - Kapsam

1.1. Bu gelişmelerin ışığında TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, Endüstriyel Organizasyonun Lider Firmasından 206 000 adetlik 155mm'lik M483A1 D.P.I.C.M. Mermisi ihtiyacının karşılanması amacıyla TÜRKİYE Cumhuriyeti Hükümeti Millî Savunma Bakanının namı ve hesabına tedarikini HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığından istemektedir.

1.2. TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığının namına HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı tarafından EUROMETAAL ile imzalanacak sözleşmenin bir kopyası EK-A'dadır.

2 nci Bölüm - TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığının Yükümlülükleri

2.1. TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığının kendi ihtiyacı olan 103 000 adet Merminin tedarikinde kabul ettiği sözleşme şartlarıyla aynı seviyede olan 1 inci Bölümde tanımlanan sözleşmenin bir sonucu olarak bütün malî ve diğer yükümlülüklerin yanı sıra sözleşmenin bütün malî ve diğer şartlarını kabul edecektir.

2.2. Yirmidört (24) Mermiden oluşturulacak ilk İmalat (Deneme İmalatı) Testlerinin bedeli de dahil ortak giderler için iki ülke arasındaki maliyet paylaşımı, eşit pay esasına dayanacaktır.

2.3. TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, tedarik edilen ihtiyaç adetleri veya geriye kalan adetler esasına göre M483 Yürütme Kurulunca onaylanan Mühendislik değişiklik Tekliflerinin (ECP'leri) malî sonuçlarını kabul edecektir.

2.4. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı, bu MOU. kapsamında gerçekleştirilen herhangi bir faaliyetin sonucu olarak hiç bir malî kayba katlanmayacaktır.

2.5. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığının sözleşmenin yönetimi ile uyumlu olarak, TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, TÜRKİYE'de malî denetim ve kalite kontrol de dahil gerekli olan sözleşmenin yönetimi ile ilgili faaliyetleri gerçekleştirecektir.

2.6. TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, gerektiğinde ve isteğe bağlı olarak HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığına yardımcı olacaktır.

3 üncü Bölüm - HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığının Yükümlülükleri

3.1. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı, karşılaştırılabilir şartlarda TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığının yararına olacak şekilde sözleşmenin imzalanması anında 103 000 adet merminin tedarikinde kendi için elde ettiklerinden daha kötü olmayacak sözleşme kapsamı ve malî hususları elde edecektir.

3.2. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı, idarî ve yönetim giderlerinden muaf tutarak TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı namına malî denetim ve kalite kontrol hizmetleri de dahil sözleşmenin yönetimini bedelsiz olarak üstlenmektedir.

3.3. Mermi Komitesi Mukavemet Test Atışları, HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı tarafından bedelsiz olarak yapılacaktır.

4 üncü Bölüm — Ödemeler

4.1. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığınca onaylanmış faturaların alınmasını takiben, fatura üzerinde belirtilen ödeme talimatları ile uyumlu olarak fatura tarihinden sonraki doksan (90) gün içinde bu tedarik ile ilgili bütün ödemeler TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığınca doğrudan EUROMETAAL'e yapılacaktır. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı onaylanmış faturaları mümkün olan en kısa süre içinde TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığına gönderecektir. Ödemeler, HOLLANDA Florini cinsinden yapılacaktır.

4.2. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı, TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığına her bir katile mermi için bir ön muayene belgesi temin edecektir. Bu belgeden bir kopya da EUROMETAAL'e gönderilecektir. EUROMETAAL, TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığının ön muayene belgesini alımını takiben her bir katile mermiyi fatura edebilecektir. HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı, atış testleri tamamlandığından nihaî dokümanları TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığına gönderecektir.

4.3. Faturalama işlemleri, HOLLANDA Krallığı Silahlı Kuvvetleri standartları ve kurallarına göre olacaktır.

4.4. Deneme İmalat Testi (Yukarıdaki 2.2. Numaralı Paragrafa bakınız.) ve Mühendislik Değişiklik Teklifleri (Yukarıdaki 2.3. Numaralı Paragrafa bakınız.) ile ilgili ödemeler, TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı ile HOLLANDA Krallığı Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat çerçevesindeki düzenlemelere göre yapılacaktır.

5 inci Bölüm — Vergiler, Gümrükler ve Benzeri Harcamalar

5.1. Mevcut yasa ve yönetmeliklerin elverdiği ölçüde, bu MOU'nun düzenlemeleri ile ilgili olarak halen tanımlanmış vergi, gümrük ve benzeri hususlar veya ithalat ve ihracattaki sayısal kısıtlamaların yansıtılmayacağını İştirakçiler garanti edecektir. Ancak, yine de bu tür vergi ve gümrükleme vuku bulursa, hangi ülkede uygulanıyorsa bu harcamalar o İştirakçi tarafından ödenecektir.

5.2. Her bir İştirakçi, İştirakçilerin yararına ve işin etkin olarak yürütülmesi için en adil şekilde gümrükleme, vergilendirme ve benzeri hususlar ile ilgili kanun ve yönetmeliklerini uygulayacaktır.

5.3. Yukarıdaki 5.1. ve 5.2. Numaralı Paragraflara ilave olarak, vergi, gümrük ve benzerleri ile ilgili muafiyet ve istisnalar, TÜRKİYE tarafından aşağıdaki şekilde sağlanacaktır.

5.3.1. Bu proje çerçevesinde düzenlenen her türlü belge damga vergisinden müstesnadır.

5.3.2. Bu proje çerçevesinde yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.

5.3.3. Bu proje çerçevesinde makine, teçhizat, malzeme, mamul, yarı mamul ve hammadde ithali, ithalde alınan her türlü ithal vergi, resim, hisse ve harçları ile fonlardan muaftır.

5.3.4.a. Bu projenin yürütülmesi amacıyla yurt dışında ithal edilecek teknoloji ve sağlanacak teknik hizmet karşılığı yapılacak ödemeler, kendisine ödeme yapılan dar mükellef kişi veya kurumların mukim olduğu devlette bu ödemelerin vergilendirilmemesi kaydıyla, gelir ve kurumlar vergisi tevkifatından müstesnadır.

b. Yukarıdaki (a) paragrafında belirtilen teknoloji ve teknik hizmet karşılığı yurt dışına ödenen bedeller katma değer vergisinden de müstesnadır.

5.3.5. Bu proje kapsamında yürütülen her türlü banka ve sigorta işlemleri, banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

5.3.6. Söz konusu muafiyet ve istisnalar, Makine Kimya Endüstrisi Kurumuna (MKEK) bağlı firma veya müesseseler tarafından projenin yürütülebilmesi için TÜRKİYE'den temin edilen mal ve hizmetler üzerindeki katma değer vergisine ve bu firma ve müesseselerin ödeyeceği gelir ve kurumlar vergilerine, firma ve müesseselerde çalışan personelin ücreti üzerindeki gelir ve damga vergisine şamil değildir.

5.3.7. Bu proje kapsamında MKEK tarafından TÜRKİYE'den satın alınacak mal ve hizmetler uygulanan katma değer vergisi, söz konusu mal ve hizmetlerin bu proje ile ilgili olduğuna dair bildirim üzerine TÜRKİYE Cumhuriyeti bütçesinden karşılanacaktır.

5.3.8. Yukarıdaki vergi, resim, harç, hisse ile fon muafiyet ve istisnalarının sağlanabilmesi için; düzenlenen belgelerin, yapılan işlemlerin, yapılan ithalatın yurt dışından temin edilen teknoloji ve teknik hizmetlerin, yapılan banka ve sigorta işlemlerinin her birinin, münhasıran M483AI D.P.I.C.M. mermilerinin ortak imalatı ile ilgili olduğunun ayrı ayrı TÜRKİYE Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığınca onaylanması şartına bağlıdır.

6 ncı Bölüm — Anlaşmazlıkların Çözümü

6.1. Bu MOU'nun yorumlanması, yürütülmesi veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, yalnızca İştirakçilerin görüşmesi yoluyla çözülecektir ve çözüm için, uluslararası bir hukukî organa ve üçüncü bir tarafa gidilmeyecektir.

6.2. Bu MOU., uluslararası yasa çerçevesinde TÜRKİYE Cumhuriyeti ve HOLLANDA Krallığı Hükümetlerine herhangi bir yükümlülük getirmemektedir.

7 nci Bölüm — Yürürlüğe Giriş Tarihi

7.1. Bu MOU. iki nüsha olarak ve yalnızca İNGİLİZCE lisanında hazırlanmış olup, ilgili İştirakçilerin son imza tarihi ve ilgili İştirakçilerin kendi hukukî usullerine göre onay işlemlerini tamamlamış olduğunu resmen bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

ANKARA, 2 Eylül 1991

's - GRAVENHAGE,
12 TEMMUZ 1991

TÜRKİYE Cumhuriyeti Hükümeti
Millî Savunma Bakanı Namına

HOLLANDA Krallığı
Savunma Bakanı Yardımcısı

İ M Z A

İ M Z A

Sözleşme Numarası : 871.2771.1101.11

Bir taraftan, bundan böyle "Yetkili" olarak anılacak tarihli M483A1 I.C.M. Mermisinin AVRUPA'da ortak İmali için oluşturulmuş Endüstriyel Organizasyonun Lider Firması ile sözleşme yapılması isteğine yönelik Mutabakat Muhtırası ile uyumlu olarak TÜRKİYE Cumhuriyeti Hükümetini burada temsilen Millî Savunma Bakanının namı ve hesabına HOLLANDA Devletini temsilen Savunma Bakanı ile diğer taraftan, bundan böyle "Tedarik Eden" olarak anılacak EUROMETAAL Firmasını burada temsilen EUROMETAAL Firması Genel Müdürü Dr. J.W.M. HAASNOOT aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır.

İÇİNDEKİLER

Aşağıda belirtilen Kısımlar ve Lahikalar, bu sözleşmenin bölümleridir.

		Sayfa Numarası
1 inci Kısım	Tanımlar ve kısaltmalar	3
2 nci Kısım	Tedarik Edenin yükümlülüklerinin kapsamı	4
3 üncü Kısım	Tedarik Edenin yükümlülüklerinin devredilmesi	5
4 üncü Kısım	Fiyatlar	6
5 inci Kısım	Fiyat revizyonu	7
6 ncı Kısım	Ödemeler	8
7 nci Kısım	En fazla müsaade-i mazhar ülke	10
8 inci Kısım	Malî denetim	11
9 uncu Kısım	İş payı ve Offset	12
10 uncu Kısım	Kalite kontrol	13
11 inci Kısım	Muayeneler	15
12 nci Kısım	Teknik tadilat	17
13 üncü Kısım	Ambalajlama ve markalama	19
14 üncü Kısım	Teslimat planı	20
15 inci Kısım	Teslimat, devralma, mülkiyat ve risk	21
16 ncı Kısım	Cezaî müeyyide	22
17 nci Kısım	Garanti	23
18 inci Kısım	Opsiyonlar	25
19 uncu Kısım	Patentler, telif hakları ve tescilli markalar	26
20 nci Kısım	Raporlar ve İhbarlar/bildirimler	27
21 inci Kısım	Mücbir sebep	28
22 nci Kısım	Fesih	29
23 üncü Kısım	Tedarik Edenin hesabına bir başka kaynaktan satın alım	30
24 üncü Kısım	Anlaşmazlıklar	31
25 inci Kısım	Genel hususlar	32

Lahikalar :

LAHİKA A : M577A1 Tapası monteli olarak ambalajlanmış
M483A1 Mermisini tanımlayan 1 Numaralı Eki de dahil 18 Temmuz 1989
tarihli ve 1320-2-276-058/1 Numaralı Teknik Şartname.

LAHİKA B : Ön muayene belgesi örneği.

LAHİKA C : AQAP-1 Yayımının 3 Numaralı Versiyonu.

LAHİKA D : Fiyat Revizyonu Maddesi.

1 İNÇİ KISIM TANIMLAR VE KISALTMALAR

- 1.1 Mermi : 155 mm'lik obüs için komple ve ambalajlı MTSQ M577A1 (SSI)
Tapası Takılabilen kör tapalı, M483A1 D.P.I.C.M. model ve tes-
cilli marka ile aşağıdaki dokümana göre imal edilen mermi.
- Federal Stok Numarası : (Komple Mermi)
 - HOLLANDA tipi Ambalaj ve ambalajlama hariç olmak üzere 18 TEMMUZ 1989 tarihli ve 1320-2-276-058/1 Numaralı Teknik Şartnameye göre Komple Merminin Askerî Şartname Numarası, Askerî Standart Numaraları ve Teknik Resim Numaralı.
 - Kör tapalı çelik şeritlerle tahta palete tespit edilmiş iki adet merminin Ambalaj Teknik Resim Numarası : G.003.252.
- 1.2. Taşeron : Sözleşme çerçevesinde Tedarik Edenin sorumluluğunda onun adına mermileri teslim eden ve/veya hizmetleri yerine getiren özel veya tüzelkişi.
- 1.3. DEFAS : HOLLANDA Savunma Bakanlığı Savunma Mali Denetim Servisi.
- 1.4. Sabit tek temel fiyat : 309 000 adet mermi esasına göre iştirakçi ülkelerin yararına olacak şekilde EUROMETAAL tarafından M483 Yürütme Kuruluna sunulan fiyat.
- 1.5. Sabit temel fiyat : Bu sözleşmenin tanımlanan şartlarına göre belirtilen fiyat.

2 NÇİ KISIM TEDARİK EDENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN KAPSAMI

2.1. Yetkili, işbu sözleşme ile bu sözleşmenin şartlarına bağlı olarak 206 000 adet Merminin siparişini Tedarik Edene vermekte ve Tedarik Eden, bu siparişi almaktadır.

2.2. Tedarik Eden, Mermilerin LAHİKA A'da yer alan isteklerle uyumlu olarak kullanılmaya hazır, uygun şekilde fonksiyonel ve emniyetli olduğunu garanti etmektedir.

2.3. LAHİKA A'da yer alan diğer isteklerle uyum sağlanırken, Tedarik Edenin LAHİKA A'da ifade olunan emniyetle ilgili istekler ve fonksiyonel, uygun şekilde fonksiyon yapan ve emniyetli Mermileri temin etmesinde ihtilaf olduğu zaman; son olarak sıralanan istekler önceliğe sahiptir ve böyle bir durumda, Tedarik Eden diğer isteklerle ilgili gerekli düzenlemelere yönelik olacak şekilde önerilerini Yetkiliye yapacaktır.

2.4. Tedarik Eden, Sözleşme çerçevesinde TÜRKİYE’de yapılacak iş için gerekli imalat know-how’ını temin etmeyi garanti altına almaktadır. Üzerinde mutabık kalınacak şartlara bağlı olarak, Tedarik Eden Merminin tamamına ait imalat know-how’ı ve teknik yardımı sağlayacaktır.

2.5. Tedarik Eden, kendi teklifleri de dahil olacak şekilde, bu iş için TÜRK Firmalarına önerdiği işin bütün detaylarını fiyat tekliflerini de kapsayacak şekilde Yetkiliye temin edecektir.

3 ÜNCÜ KISIM TEDARİK EDENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN DEVREDİLMESİ

3.1. Tedarik Eden, Yetkilinin yazılı onayı olmaksızın, bu sözleşmeden veya sözleşmenin bir kısmından doğan görev ve yükümlülüklerini üçüncü şahıslara devredemeyecektir.

4 ÜNCÜ KISIM FİYATLAR

4.1. Bu kısımda ifade olunan fiyat, aşağıdaki unsurlardan oluşan sabit temel fiyattır. (1990 Fiyat Seviyesi).

— Sabit tek temel fiyat	1465.- HOLLANDA Florini
— Ambalaj ve ambalajlama	38.- HOLLANDA Florini

Sabit temel fiyat 1503.- HOLLANDA Florini

Sabit temel fiyat, “Fiyat Revizyonu” başlıklı 5 inci Kısım çerçevesinde muhtemelen değişikliğe tabi olacaktır.

4.2.	Adedi	Birim Fiyatı	Toplam Tutarı
Mermi	206 000	1503 HOLLANDA Florini	309 618 000 HOLLANDA Florini

4.2.1. Yukarıda ifade olunan birim fiyat; gümrük, vergi ve diğer harcamalar hariç TÜRKİYE’de MKEK Fabrikasında araca yüklü olarak teslimat şeklindedir. (INCOTERMS 1990 Dokümanı).

4.2.2. Kabul edilen bu fiyat, 206 000 adeti Yetkili tarafından ve 103 000 adedi HOLLANDA devleti tarafından tedarik edilecek toplam 309 000 adet Mermi için geçerlidir.

5 İNCİ KISIM FİYAT REVİZYONU

5.1. 4 üncü Kısımda ifade olunan fiyattaki maliyet unsurlarında olabilecek değişimler, “Fiyat revizyonu” başlıklı LAHİKA-D’de belirtilen fiyat ayarlama formüllerine göre ayarlanacak ve teslimat anında geçerli olacak revize edilmiş fiyata dönüştürülecektir.

5.2. Mutabık kalınan teslimat süresi geçtikten sonra ayarlamaya yol açan maliyet faktörlerindeki artış, teslimat süresinin aşılması mücbir sebep veya Yetkilinin hatası yüzünden olmadıkça, fiyat revizyonuna neden olmayacaktır. Teslimat öncesinde maliyet unsurlarındaki azalma, daima fiyat revizyonu ile sonuçlanacaktır.

5.3. Tedarik Eden, siparişin yerine getirilmesi için gereken parçaların ve malzemenin satın alınmasında fiyat risklerini sınırlamak amacıyla makul olarak beklenenleri yapmayı tamamen ihmal ettiği takdirde, maliyet unsurlarındaki herhangi bir artış dikkate alınmayacaktır.

5.4. Fiyatın revizyonundan kaynaklanan artış ve düşüşlerde herhangi bir kâr ayarlaması olmayacaktır.

6 NCI KISIM ÖDEMELER

6.1. Yetkili, ödemeleri aşağıdaki şekilde yapacaktır.

6.1.1. Müteakip yıl içinde teslim edilecek olan Mermilerin toplam tutarının % 30'u (yüzde otuzu), yıllık avans ödemesi olarak her yılın başlangıcını izleyen ilk 90 gün içinde veya proforma fatura alındıktan sonra 60 gün içinde ödenecektir. söz konusu faturaya, Yetkilinin lehine olacak şekilde Tedarik Edenin teminatı için bir banka teminatı eklenecektir. Avans ödemesi ile ilgili bu banka teminatının masrafları, detaylı olarak masrafların bildirimi üzerine Yetkili tarafından ödenecektir. 1992 yılında teslimatı yapılacak Mermiler için avans ödemesi, bu sözleşmenin yürürlüğe sokulmasını takip eden 60 gün içinde yapılacaktır.

6.1.2. Teslim edilen Mermilerin tutarının % 40'ı (yüzde kırkı), Mermilerin tamamının ya da bir kısmının teslim alım tarihinden itibaren 60 gün içinde veya faturanın Tedarik Eden tarafından daha sonra gönderilmesi durumunda, faturanın alımını takip eden 60 gün içinde ödenecektir. İlgili banka teminatı, her defasında Mermilerin teslim edilmesi ve mülkiyetin alınmasından sonraki 60 gün içinde kefil bankaya teslimat hakkında bilgi vermek suretiyle teslimatın tutarı ile orantılı olarak azaltılacaktır. Teslimat tarihinin mücbir sebep veya yetkilinin hatası dışında bir başka sebepten asılması durumunda, Yetkili zamanından sonra teslim edilen Mermilere ilişkin yaptığı avans ödemeleri üzerinden aşılın süre için yasal faiz talep edebilecektir.

6.1.3 Teslim edilen Mermilerin tutarının % 30'u (yüzde otuzu), ilgili kafilenin JEFFERSON Atış Alanı - ABD'nde yapılacak Kafile-Kabul Testlerinden sonraki 60 gün içinde veya faturanın daha sonra alınması durumunda alımı takip eden 60 gün içinde ödenecektir.

6.2. Kafile Kabul Testlerinin tatmin edici şekilde tamamlanmaması durumunda 6.1.3. Numaralı Maddede ifade olunan ödeme yapılmayacaktır. Bu durumda, 6.1.2. Numaralı Maddede ifade olunan ödeme, ödeme tarihinden itibaren işletilerek başarısızlığın bildirileceği tarihten sonraki bir ay içinde Tedarik Eden tarafından Yetkiliye geri ödenecektir.

6.3. Fiyat ayarlamalarıyla ilgili olarak ayrı bir fatura sunulacaktır. Bütün faturalar, Yetkili tarafından alımını takip eden 60 gün içinde ödenecektir. Fiyat ayarlaması ile ilgili olarak sunulan faturada, aşağıdaki hususlar yer alacaktır.

— Söz konusu dönemde temin edilen Mermilerin fiyat ayarlamalarının toplamı.

— İlgili fatura numaralarına referans vererek, yüklenen tutarlar. Bu faturalar, ilgili doküman (istatistikî yayınlar) ile birlikte gönderilecektir. Bütün teslimatlar, elde edilebilen en son istatistikî bilgiler esas alınarak faturalanacaktır. Bu tutarlar, ilgili istatistikî verilerin yayımlanmasından hemen sonra ayarlanarak aradaki fark ya Yetkili lehine krediye ya da Yetkili aleyhine faturaya dönüştürülecektir. Yukarıda açıklanan ödeme düzenlemesi, kıyas usulü ile uygulanacaktır.

6.4. Bu kısımda belirtilen faturalar üç nüsha halinde ve sağlanabildiği ölçü ile zamanda aşağıdaki dokümanla birlikte düzenlenecektir.

Avans ödemeleri için :

Üç nüsha fatura — Beş kopya fatura

Ara ödemeler için :

Üç nüsha fatura — Beş kopya fatura

Bir orijinal ve iki kopya ön muayene belgesi ve diğer temin edilebilen doküman

Nihai ödemeler için :

Üç nüsha fatura — Beş kopya fatura

Üç orijinal Kafile Kabul Testi dokümanı ve diğer temin edilebilen doküman

7 NCİ KISIM EN FAZLA MÜSAADE-İ MAZHAR ÜLKE

7.1. Tedarik Eden, "Fiyat Revizyonu" başlıklı 5 inci Kısımın uygulanmasından sonra teslimatı yapılacak Mermilerin fiyatını, karşılaştırılabilir teknik konfigürasyon, karşılaştırılabilir adetler ve karşılaştırılabilir şartlara bağlı olarak üçüncü bir şahısa gelecekte yapacağı teslimatlardaki en düşük fiyattan daha yüksek bir fiyat olmayacak şekilde ayarlama yapmakla sorumludur. bu kısımdaki ifade, sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren on yıllık bir süre için geçerli olacaktır.

7.2.1. Tedarik Eden tarafından 7.1. Numaralı Maddede belirtilen Mermilerin teslimatına yönelik ilave veya müteakip teklifler, karşılaştırılabilir teknik konfigürasyon, karşılaştırılabilir adetlerde ve karşılaştırılabilir şartlar altında Mermilerin herhangi bir üçüncü şahısa teklif edildiği anda geçerli en düşük fiyatı geçmeyen bir fiyat üzerinden yapılacaktır.

7.2.2. 7.1. Numaralı Maddede ifade olunan Mermilerin teslimatına yönelik ilave veya müteakip tekliflerde 7.2.1. Numaralı Maddede belirtilen ilişki tezahür etmediği takdirde, o aşamada geçecek bir yıl için karşılaştırılabilir teknik konfigürasyon, karşılaştırılabilir adetlerde ve karşılaştırılabilir şartlar altında Mermilerin en düşük fiyatı esas alınarak kullanılacaktır. Daha sonra bu fiyat, ekonomik faktörlerin etkilerine göre ayarlanacaktır.

7.2.3. Tedarik Edenin kanaatine göre, kapasite kullanımı ile ilgili olarak Tedarik Edenin fabrikasında problem çıkacağı öngörülüyorsa, Yetkili ve Tedarik Eden, bu kısımdan sapmalar için müzakere edebilir. bu durumda Yetkili, bunun gerekli olduğu kanaatine varırsa ilgili kapasite kullanım problemlerinin doğruluğuna ilişkin bir inceleme başlatma hakkına sahip olacaktır.

8 İNCİ KISIM MALİ DENETİM

8.1. Bu sözleşmenin kapsamında gelecekte her hesaplama ve fiyat tespiti ile, bu sözleşmedeki genel şartların doğru olarak anlaşılması ve bu şartlardan muhtemel sapmaların kabul edilebilirliği için Yetkili, malî denetim yapma hakkına sahiptir.

8.2. 8.1. Numaralı Maddede belirtilen malî denetim maksadıyla, Tedarik Eden olduğu gibi taşeronları da ilgili bütün dokümanın incelenmesi imkânını verecek ve ilave olarak, malî denetim uzmanına araştırmasını yapabilmesi için gerekli olduğu düşünülen bütün bilgileri verecektir. Tedarik Eden, taşeronlarıyla yapacağı sözleşmelere, malî denetim konusunda işbirliği yapılması yükümlülüğünü dahil edecektir. Taşeronun yukarıda ifade edilen işbirliğini tamamen veya kısmen reddetmesi halinde, taşeronun bunun yerine önerdiği hususların kabul

edilebilirliği ile ilgili olarak Tedarik Eden, Yetkili ile görüşmeler yapacaktır. Malf denetim esnasında, malf denetim uzmanı Yetkili tarafından tayin edilmiş uzmanların yardımcı olması hakkına sahiptir. Malf denetim, gizliliğe haizdir ve değerlendirme için gerekenden daha ileriye götürülemeyecektir.

8.3. Bu sözleşmenin imzalanması ile, teslimatı yapılan veya yapılacak olan Mermiler ile ilgili olarak Tedarik Eden, DEFAS'a sunduğu ve sunacağı bütün maliyet ve fiyat detaylarının, bir başka yürürlük tarihi belirtilmedikçe DEFAS'a sunulma tarihi itibarıyla doğru, tam ve geçerli olduğunu ve olacağını belgelemektedir.

8.4. Maliyet kalemleri, fiyatlar ve idarî organizasyonun tespit edilmesinde Tedarik Eden, Yetkili tarafından mutabık kalınacak normal olarak uygulanan usulleri takip edecektir.

8.5. Yetkilinin adına ve yararına olacak şekilde, DEFAS, Tedarik Eden ve Yetkilinin karşılıklı mutabakatıyla uygun bulunan hususlarda Tedarik Edenin bir bütün olarak ekonomik ve malf durumunu tetkik edecektir. 2 nci Kısımda belirtilen ifadeler de geçerli olacaktır.

9 UNCU KISIM İŞ PAYI VE OFFSET

9.1. İş payı

9.1.1. Tedarik Eden, aşağıda belirtilen iş paylaşımı planını yerine getirmeyi taahhüt etmektedir.

İş paylaşımı	İmalat	Komponent/Hizmet tedariki
Kafile kabul testi	TÜRKİYE HOLLANDA	+
Mermi gövdesi		+
Ogive		+
Dip tabla		+
M42/M46 bombletleri		+
Mermi imla-montaj-ambalajı	+	
Bomblet imla-montaj-ambalajı	+	

9.1.2 Bu sözleşmenin yürürlük süresinde Tedarik Eden, Mermi Komponentlerinin TÜRK sanayiinden elde edilebilirliğine bağlı olarak TÜRK iş payının artırılması için böylesi komponentleri karşılıklı mutabakata göre TÜRK kaynaklarından temin edecektir.

9.2.1. Tedarik Eden, bu sözleşme çerçevesinde 1991-2001 yılları dönemlerinde (2001 yılı da dahil) Altmış (60) milyon HOLLANDA Florinlik bir offset yükümlülüğünü yerine getirmeyi taahhüt etmektedir. Bu offset programı, Yetkilinin onayına bağlı olup, aşağıdaki hususları kapsamaktadır.

1. TÜRKİYE'ye bedelsiz olarak verilecek makine-teçhizat.
2. TÜRKİYE'ye bedelsiz olarak verilecek imalat know-how'ı ve indirgenmiş oranlarda fiyatlarla sunulacak teknik yardım.
3. TÜRKİYE'den temin edilecek savunma sanayii mamulleri ve tercihen savunma sanayii ile ilgili mamuller.

Tedarik Eden, yukarıda ifade edilen offset yükümlülüğünü % 50'sini, 1995 yılına kadar yerine getirmek için elinden gelenin en iyisini yapacaktır. Offset programında Tedarik Edenin hatasından kaynaklanacak herhangi bir eksiklik durumunda, aşağıda belirtilen cezaî müeyyide uygulanacaktır.

- İlk 10 Milyon HOLLANDA Florinlik payın değerinin yüzde biri.
İkinci 10 Milyon HOLLANDA Florinlik payın değerinin yüzde ikisi.
Üçüncü 10 Milyon HOLLANDA Florinlik payın değerinin yüzde üçü.
Dördüncü 10 Milyon HOLLANDA Florinlik payın değerinin yüzde dördü.
Beşinci 10 Milyon HOLLANDA Florinlik payın değerinin yüzde beşi.
Altıncı 10 Milyon HOLLANDA Florinlik payın değerinin yüzde altısı.

10 UNCU KISIM KALİTE-KONTROL

10.1. Tedarik Eden, AQAP-1 Üç Numaralı Versiyonu Dokümanında belirtilen istekleri karşılayan bir kalite-kontrol sistemi kurmakla yükümlüdür. (LAHİKA C'ye bakınız.)

10.2. 10.1. Numaralı Maddede belirtilen kalite-kontrol istekleri ile ilgili olarak, Tedarik eden bir kalite planı hazırlamak ve bunu, bu sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihini takip eden 16 hafta içinde ve en geç imalatın başlangıcından 12 hafta öncesinde onaylanması için Yetkiliye sunmakla yükümlüdür. Kalite planının alınmasından sonraki iki ay içinde Yetkili kararını Tedarik Edene bildirecektir. Tedarik Eden Yetkilinin onayını aldıktan sonra Sözleşmenin uygulanmasına devam edebilecektir. Planın reddi, teslimat programının dondurulmasına gerekçe teşkil etmeyecektir. Kalite planında, 10.1. Numaralı Maddede belirtildiği gibi kalite-kontrol isteklerinin ayrı unsurlarının uygulama ve icra sırasını olduğu kadar, bu kalite-kontrol isteklerinden kaynaklanan kalite-kontrol açısından gerekli düzenlemelerle birlikte idarî ve teknik düzenlemeler hakkında zamanlamalar da dahil yeterli bilgi yer alacaktır. Kalite planıyla birlikte Tedarik Eden, taşeronlar tarafından imal edilecek olan Mermilerin parça, komponent ve ambalajı ile ilgili bir inceleme raporu gönderecektir. İnceleme raporunda ilgili taşeronların isim listesine de yer verilecektir.

10.3. Bu sözleşmenin yürürlük süresi zarfında, Tedarik Edenin kalite-kontrol sistemi, kayıtlı şartları uyumsuzluk göstermeye başlarsa Tedarik Eden ivedilikle gerekli önlemleri alacaktır. Bu önlemler istenilen sonuçları sağlamazsa, Yetkili bu sözleşmenin icrasını dondurma hakkına sahip olacaktır.

10.4. 22.5 Numaralı Maddede belirtilen ifadenin aksine olarak, 10.3. Numaralı Madde değinildiği gibi bu sözleşmenin icrasının dondurulması ile ilgili bütün sonuçların riski, Tedarik Edenin namı ve hesabınadır.

10.5. Bu sözleşmede belirtildiği gibi kalite-kontrol ile ilgili bütün istekler, Yetkilinin bu konuda görevlendireceği temsilcisinin incelemesine bağlıdır. Bu inceleme, Sözleşme ile ilgili taşeronların kalite-kontrol sistemlerini de kapsayacağından, bu sözleşmede tedarik Eden olarak tanımlanmış firma, taşeronları ile yapacağı sözleşmelerde bu konuya uygun gerekli ifadelere yer verilmesinden yükümlüdür.

10.6. Tedarik Eden, AQAP-1 Dokümanın 2.18 Numaralı Maddesinde belirtildiği gibi, konaklama ve yardımcı olma hususlarından sorumlu olacaktır. Yetkili temsilcilerinin şahsî masrafları gibi konaklama ve seyahat masrafları, tamamen Yetkili tarafından karşılanacaktır.

10.7. Tedarik Eden, Yetkiliye ve Yetkili namına kalite-kontrol sisteminin denetimiyle görevli olan personele öncelikle telefax ve sonra yazılı olarak Mermilerin muayeneye hazır olduğunu en az otuz (30) gün önceden bildirecektir. Yetkili, bu muayenede temsilci bulundurma hakkına sahiptir. Askerî muayene gerektiren bütün siparişler/sözleşmelerde, yerel yönetmeliklerle uyumlu olarak muayenenin bildirimini yapılacağına yönelik olarak STANAG 4 017 Dokümanı uygulanacaktır.

11 İNCİ KISIM MUAYENELER

11.1. Kabul muayeneleri aşağıdakilerden oluşacaktır.

- a. Satın alınan komponentlerin muayenesi.
- b. STANAG'lara göre muayene.
- c. İmalat operasyonları süresince muayeneler.
- d. Metal parçaların muayenesi.
- e. Metal parçaların atış testi.
- f. Mermilerin muayenesi.
- g. ABD'de veya TÜRKİYE'de atış testleri.

11.2. 11.1.a Numaralı Maddeden 11.1.f Numaralı Maddeye kadar bütün maddelerde (11.1.f Numaralı Madde de dahil) belirtilen muayeneler başka bir yer kararlaştırılmadığı sürece Tedarik Edenin fabrikasında yapılacaktır. Muayeneler için gerekli silah, mühimmat ve atış alanı gibi bütün malzeme ve tesisler/imbânlar, Yetkiliye ilave masraf getirmeksizin Tedarik Eden tarafından temin edilecektir. Bu konudaki istisna, 11.1.e. Numaralı Maddede belirtilen ve HOLLANDA Savunma Bakanlığınca bedelsiz olarak atış alanı, güvenlik, silah sistemleri ve benzerinin temin etmekte sorumlu olacağı balistik testtir. Metal parçakompleksi atış testleri, HOLLANDA'da aşağıda belirtilen şekilde yapılacaktır.

Bedelsiz olarak

- Oldenbroek Atış Alanının tahsisi.
- Silah sisteminin kullanımı ve personel tahsisi.
- M3 Kodlu Sevk Barutlarının kullanımı.
- M577A1 MTSQ Tapalarının kullanımı.
- Fünyelerin kullanımı.

EUROMETAAL'in hesabına olarak

- Şürşarj Sevk Barutlarının kullanımı.

11.1.g. Numaralı Maddede belirtilen ve Atış Testleri olarak ifade olunan nihaî muayene, Tedarik Edenin isteği üzerine Yetkili ile ABD Hükümetinin yakın işbirliği sonucunda ABD'nde veya TÜRKİYE'de yapılacaktır. Bu atış testleriyle ilgili bütün masraflar, Mermilerin ve diğer malzemenin Tedarik Edenin fabrikasından ABD'ne veya TÜRKİYE'ye taşınma masrafları, Tedarik Eden tarafından karşılanacaktır. Taşıma ve test sırasında riskler, Yetkili adınadır.

11.3. 11.1.a Numaralı Maddeden 11.1.f Numaralı Maddeye kadar (11.1.f dahil) bütün maddelerde belirtilen muayenelerin başarıyla sonuçlandırılmasından sonra, Tedarik Eden ve Yetkili namına kalite-kontrolün denetiminden sorumlu temsilci(ler); Yetkiliye Tedarik Eden tarafından daha sonra gönderilecek olan ve LAHİKA-B'de bir örneği verilen "Ön muayene belgesi" imzalayacaktır.

11.4. 11.1.g Numaralı Madde belirtilen atış testlerinin başarıyla sonuçlandırılmasından sonra, HOLLANDA Savunma Bakanlığı Tedarik Edene ilgili kafilenin onaylanmış olduğunu ayrı bir yazı ile bildirecektir.

11.5. 11.1.g Numaralı Maddede belirtilen atış testleri, teslimatı yapılan bir mermi kfilesinin isteklere uygunsuzluğunu gösteriyorsa, ilgili Mermi kfilesi reddedilmiş olacaktır. Reddedilme durumunda teslimat yapılmamış sayılacaktır. Ancak, reddedilmenin 15.1. Numaralı Maddede ifade olunan mülkiyetin devredilmesi üzerine herhangi bir etkisi olmayacaktır. Reddedilme, teslimat programının uzatılmasına neden olmayacaktır. Reddi takiben yeniden muayene durumunda, bütün masraflar Tedarik Eden tarafından karşılanacaktır.

11.6. 11.1.f Numaralı Maddede belirtilen testin sonrasında Mermilerin reddi durumunda, Tedarik Eden HOLLANDA Savunma Bakanlığı kanalıyla Yetkiliye ve Yetkili namına kalite-kontrolün denetimiyle görevli temsilciye reddin nedeni, alınacak önlemler ve yeniden muayenenin ne zaman yapılacağını bildirecektir. Böyle bir durum vukuunda, teslimat yapılmamış sayılacaktır. Yetkili aksini mütalaa etmedikçe, reddedilme teslimat programının uzatılmasına neden olmayacaktır. Reddedilme sonrasındaki yeniden muayene durumunda bütün masraflar, Tedarik Eden tarafından karşılanacaktır.

11.7. 11.1 Numaralı Maddede belirtilen muayenelerde Mermiler, komponentler ve/veya ambalajlar kısmen veya tamamen hasar gördüğü, deforme olduğu veya kullanıldığı takdirde, eğer bunlar 4.2. Numaralı Maddede belirtilen Mermi Adetlerinin bir kısmı ise Tedarik Edenin risk ve hesabına onarılacak veya yerine yenisi ile değiştirilecektir.

11.8. Bu sözleşmenin hükümleri çerçevesinde imal edilmiş olan son Merminin imal tarihinden itibaren 180 günü aşan imalat boşluğu meydana geldiğinde ve imalat yerinin değişmesi durumunda, Tedarik Eden, MIL-P-48749'a uygun olarak "İlk mamul" temin ve test edecektir. Anılan "İlk mamul"ün onaylanmasından sonra, 18 TEMMUZ 1989 tarihli ve 1320-2-276-058/1 Numaralı Teknik Şartnameye göre imalat başlatılabilir veya imalata devam edilebilir.

12 NCI KISIM TEKNİK TADİLAT

12.1. Yetkili, arzu ettiği takdirde gerek LAHİKA A'da gerekse Mermilerin teknik konfigürasyonunda değişiklik önerme hakkına sahiptir.

12.2. Tedarik Eden, arzu ettiği takdirde gerek teknik konfigürasyonda gerekse mutabık kalınan isteklerde değişiklik önerme hakkına sahiptir.

12.3. 12.1 ve 12.2 Numaralı Maddelerde ifade edilenler için aşağıdaki usul izlenecektir.

12.3.1. Konfigürasyon değişiklikleri, bir Mühendislik Değişiklik Önerisi (ECP.) kapsamında başlatılmalıdır. Bu ECP. ler, AVPUPA M483 Ortak İmali Yürütme Kurulu tarafından onaylanan usullerle uyumlu olarak AVPURA Konfigürasyon Kontrol Kurulunda görüşülecektir. Bir ECP. de en az aşağıdaki hususlar olmalıdır.

a. Projenin adı, ilgili konfigürasyon ayrıntıları, konfigürasyon tanımlama belgeleri, numaraları ve isimleri, fonksiyonel ve fiziksel özelliklerde yapılacak değişikliklerin tanımı ve değişikliklerin nedeni, reddedilme durumunda sonuçları ve diğer alternatif çözümler.

b. İsteği sunan personelin kimliği ve adresi, sunuş tarihi ve sayısı/numarası, destekleyici bilgiyi kapsayan doküman listesi.

c. Önerilen değişikliğin özelliklere, verime/performansa, tasarıma, terminolojiye, ağırlık-denge/stabilite oranına etkileri.

d. Diğer sistemlere ve konfigürasyon ayrıntılarına etkileri.

e. Tedarik sözleşmelerine, teslimat planına ve tahmini maliyetlere/tasarruflara etkileri.

f. Güvenlik, güvenilirlik, test edilebilirlik, bakım yapılabilirlik, ömür devri, idame, kullanım usulleri ve personel eğitimine etkileri.

g. Lojistik destek, yedek parça temini, ambalaj ve koruma teknik el kitapları, destekleme ve eğitim ekipmanlarına etkileri,

h. Tadilat önerisi.

ı. Yürütme planı önerisi.

AQAP - 1 Dokümanının 207 nci Maddesine göre; değişiklik maksatlı tasarım/geliştirme işlemleri, normal tasarım/geliştirme işlemlerinin bir parçası sayılmaktadır.

12.3.2. Sapmalar, üzerinde mutabakat sağlanmış şartlardan sapmak için müsaade talepleri, Tedarik Eden tarafından Yetkili namına kalite-kontrolün denetiminden sorumlu olan temsilciye sunulacaktır. Bu maksatla, STANAG 4107 Dokümanının EK-D'sinde yer alan "Sapmalar/Değişiklikler İçin Kalite Teminat Yetkilisine NATO Başvurusu'na uygun olarak bir form kullanılacaktır.

13 ÜNCÜ KISIM AMBALAJLAMA VE MARKALAMA

13.1. Mermiler, iki adet mermi kör tapalı olarak ve çelik şerit kuşaklı tahta bir palet içinde olacak şekilde ambalajlanıp markalanacaktır. Mermilerin markalanması, 18 Temmuz 1989 tarihli ve 1320-2-276-058/1 Numaralı Teknik Şartnamede ve ilgili dokümanda tanımlanmıştır. Ambalaj ve ambalajın markalanması, G. 003252 Numaralı Teknik Resime ve ilgili şartnamele-re uygun olacaktır.

13.2. Ambalajlama için gerekli bütün malzeme, Tedarik Eden tarafından temin edilecektir.

14.1. Teslimat aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

18 000 adet Mermi	1992 Yılı	Dördüncü Çeyreğinde
9 000 adet Mermi	1993 Yılı	Üçüncü Çeyreğinde
9 000 adet Mermi	1993 Yılı	Dördüncü Çeyreğinde
9 000 adet Mermi	1994 Yılı	Üçüncü Çeyreğinde
9 000 adet Mermi	1994 Yılı	Dördüncü Çeyreğinde
18 000 adet Mermi	1995 Yılı	
21 000 adet Mermi	1996 Yılı	
21 000 adet Mermi	1997 Yılı	
21 000 adet Mermi	1998 Yılı	
21 000 adet Mermi	1999 Yılı	
21 000 adet Mermi	2000 Yılı	
21 000 adet Mermi	2001 Yılı	
8 000 adet Mermi	2002 Yılı	

1995 Yılı da dahil sonraki yıllar için yıllık teslimatlar için, üç aylık periyotlar halinde olmak üzere bilahare mutabakat sağlanacaktır.

14.2. Teslimattaki süre aşımı Mücbir Sebep veya Yetkilinin kusuruna bağlı olmadıkça, 14.1 Numaralı Maddede belirtilen Teslimat Planı çerçevesinde Mermilerin teslimatı ile ilgili aksamaalarda Tedarik Eden yükümlülüğünü yerine getirmemiş sayılacaktır.

14.3. Tedarik Edenin 14.1 Numaralı Maddede verilen Teslimat Planına göre Mermilerin Teslimatına daha erken hazır olması durumunda; Yetkili, her yıl için erken yapılacak teslimatı kabul edecek ve her iki taraf, bu sözleşmenin hükümleri çerçevesindeki normal usulü uygulayacaktır.

15 İNCİ KISIM TESLİMAT, TESELLÜM, MÜLKİYET VE RİSK

15.1. 11.1.a - 11.1.e Numaralı Maddelerde belirtilen muayenelerin başarıyla tamamlanmasından sonra, Tedarik Eden Mermileri muayene için hazır bulunduracaktır. 11.1.f Numaralı Maddede belirtilen muayene için Mermilerin hazır olduğu an, 14.1 Numaralı Maddede ifade olunan teslimat anı olarak kabul edilmektedir. 11.3. Numaralı Maddede belirtilen ön-muayene belgesinin verilmesinden sonra, Mermi kfilesi depolanmak üzere riski ve harcamaları Yetkiliye ait olacak şekilde Yetkilinin deposuna nakledilecektir. Söz konusu Mermiler, FCA Incoterms 1990 Dokümanına göre Yetkilinin riskine girdiği an Yetkili tarafından devralınmış olacaktır. Mermilerin devralınmasıyla mülkiyet aktarılacaktır. Yetkili, her defasında söz konusu Mermileri devraldığını Tedarik Edene yazılı olarak bildirecektir. Depolama esnasında, Mermiler Yetkilinin riskinde olacaktır.

15.2. Ön muayene belgesinin imzalanmasından sonra, Tedarik Eden Yetkiliye Mermilerin nakledilmeye hazır olduğunu telefax veya telex ile ve aşağıdaki adresleri kullanarak bildirecektir.

Yetkili adresleri

Tedarik eden adresleri

HOLLANDA Savunma Bakanlığı
Malzeme Direktörlüğü
Mühimmat Bölümü Sözleşmeler Müdürü
Telefon No. : 31-70-3165103
Telefax No. : 31-70-3165105
Telex No. : KLGV 31347
T. C. Millî Savunma Bakanlığı
ARGA Dairesi Başkanlığı
Silah Mühimmat ve Roket
Şubesi Müdürü
Telefon No. : -4-1185504
Telefax No. : -4-1175488
Telex No. : 44165 msb - TR

EUROMETAAL N.V.
P. O. Box 419
1500 EK Zaandam
Telefon No. : 31-75-504911
Telefax No. : 31-75-169396
Telex No. : 19303 EMZNL
MKEK. (Taşeron)
Telefon No. : -4-2123803
Telefax No. : -4-2232006
-4-2222241
-4-2230140
Telex No. : 44363

16 NCI KISIM CEZAİ MÜEYYİDE

16.1. Terarik Eden Mermilerin teslimatını aksatır veya zamamında teslim etmezse, Yetkili ayrıca bildirimde bulunmaksızın cezaî müeyyide uygulama hakkına sahip olacaktır.

16.2. Teslimatta gecikme cezası, teslim edilmeyen tam veya kısmî kafiye halindeki Mermileri dikkate alarak son teslim tarihinden gecikilen her gün için Sözleşme bedelinin binde biri (% 0,1) oranında olacak ve en çok söz konusu toplam bedelin, yüzde beşine (% 5) kadar uygulanacaktır. Birbirini izleyen her bir Mermi kafiyesi, 14.1 Numaralı Maddede belirtilen kendi teslimat süresine bağlı olacaktır. Ancak, Yetkili iyi niyet çerçevesinde daha düşük bir ceza uygulamayı kabul edebilir.

16.3. Sözleşmenin iptal edilmesinden veya 23 üncü Kısım hükümlerine uygun olarak Sözleşmenin bir üçüncü şahıs tarafından yürütülmesinden kaynaklanan zarar, bu zararın ceza tutarını aşması halindeki Tedarik Edenin maddî zararı karşılama yükümlülüğüne istisna getirmeksizin, ceza tutarıyla karşılanacaktır.

16.4. Sözleşmenin devredilmesi veya başka bir sebeple ödeme talebi, Tedarik Edenden başka bir şahıs tarafından yapılıyor olsa dahi, ceza, faturanın ödenmesi esnasında hesaptan düşülebilecektir.

17 NCI KISIM GARANTİ

17.1. Tedarik Eden, teslimatı yapılan Mermilerin "Tedarik Edenin yükümlülüklerinin kapsamı" başlıklı 2 nci Kısımda ifade olunan istekleri karşıladığını ve herhangi bir imalat ile malzeme hatası olmayacağını garanti etmektedir.

17.2. İfade olunan isteklere uyma veya yeterince uymada başarısızlıkla ilgili genel kanun hükümlerindeki haklara halel gelmeksizin; Tedarik Eden, 17.4. Numaralı Maddeye göre bu sözleşmenin çerçevesinde son teslim edilen Merminin garanti süresinin sona erdiği tarihten itibaren onbeş (15) yıl süre ile güvenlik ve uygun fonksiyon yapma ile ilgili şartları karşılamayan Mermilerin onarımı veya yenisi ile değiştirilmesi için müzakerelere bağlı olması şartıyla sorumlu olacaktır.

17.3. İfade olunan isteklere uyma veya yeterince uymada başarısızlıkla ilgili genel kanun hükümlerindeki haklara ve 17.2 Numaralı Maddede belirtilen hususlara halel gelmeksizin; hatalar veya hasarların Yetkilinin hatasının sonucu olduğu gösterilemediğince, Tedarik Eden, 2 nci Kısımda belirtilen isteklere uymayan veya malzeme ya da imalat hatası ile hasarına haiz kendisi tarafından temin edilen Mermileri 17.4. Numaralı Maddede belirtilen süre zarfında onarmak veya yenisi ile değiştirmekle sorumlu olacaktır.

17.4. 17.3 Numaralı Maddede ifade olunan garanti süresi, 11.1.g Numaralı Maddede belirtildiği gibi bu Sözleşme çerçevesinde temin edilen Mermilerin onaylanmasını takip eden oniki (12) ay olacaktır.

17.5. Herhangi bir hata veya hasarın tespit edilmesinden sonra, Yetkili, makul bir süre zarfında ve bu madde çerçevesinde isteğini Tedarik Edene yazılı olarak bildirecektir.

17.6. Tedarik Eden, 17.5 Numaralı Madde belirtilen bildirim aldıktan sonra onarım veya değiştirme işlemine gecikmeksizin başlayacak ve bunu, uygun bir hızda tamamlayacaktır. Tedarik Eden, 17.5 Numaralı Maddede bahsedilen bildirim tarihinden uygun bir süre sonra onarım veya değiştirme işlemi taahhüt etmemişse veya bu işleme, Yetkilinin öngördüğü hızda devam etmemişse; Yetkili, bu onarım veya yerine yenisini koyma işlemi üçüncü bir şahısa Tedarik Edenin riski ve hesabına olmak üzere yaptırma hakkına sahip olacaktır. Tedarik Eden, ilgili bildirim aldıktan sonraki otuz (30) gün içinde onarım veya yenisi ile değiştirme işlemine yönelik masrafları ödeme yükümlülüğündedir.

17.7. Karşılıklı mutabakat durumunda, onarım veya yenisi ile değiştirme işlemi Tedarik Edenin riski ve hesabına olmak üzere kamuya ait bir atölye veya başka bir yerde yaptırılacaktır.

17.8. 17.2, 17.4 ve 17.10 Numaralı Maddelerde ifade olunan garanti süresi, 17.1 Numaralı Maddede belirtildiği gibi bir hata veya hasar sonucunda Mermilerin kullanıma uygun olmadığı süre kadar uzatılacaktır.

17.9. Nakil masrafları, dokümantasyonun güncelleştirilmesi ile Mermilerin, komponentlerin ve/veya ambalajlamanın tadilatı veya değiştirilmesi dahil bu kısımdan doğan bütün masraflar, Tedarik Eden tarafından karşılanacaktır.

17.10. 17.4 Numaralı Maddede belirtildiği gibi aynı garanti süresi, Tedarik Eden tarafından onarılan veya yerine yenisi konulan bütün Mermilere uygulanacaktır.

18 İNCİ KISIM OPSİYONLAR

18.1. Tedarik Eden, burada 206 000 adet Mermiye ilave olarak, bu Sözleşmede geçerli olan aynı sabit temel fiyat, fiyat tespit ve diğer şartlarda Yetkiliye 175 000 adet Merminin teslimatının opsiyonunu taahhüt etmektedir.

18.2. Bu opsiyon, 1 Nisan 1994 tarihine kadar geçerli olacaktır. Opsiyonun geçerlilik tarihi, karşılıklı mutabakat ile uzatılabilecektir.

18.3. Yetkili, bu opsiyonun kullanılacağını yazılı olarak Tedarik Edene bildirecektir.

19 ÜNCÜ KISIM PATENTLER, TELİF HAKLARI VE TESCİLLİ MARKALAR

19.1. Teslim edilecek Mermilerin tasarımı Yetkili tarafından temin edilmediği takdirde veya temin edilmediği ölçüde, Tedarik Eden Yetkiliye teslim edilen Mermilerin tam mülkiyeti ve kullanımını garanti edecektir. Tedarik Eden, ticarî zarar dışında aşağıdaki şartlara bağlı olması koşuluyla kendisinin ve Yetkilinin patent veya lisans ihlâlinden kaynaklanacak bütün zarar, masraf ve işleyen faizlere karşı Yetkiliyi tazmin edecektir.

19.1.1. İsnat olunan fiiller, teslimatı yapılmış Mermilerin kullanım maksadı kapsamında olması.

19.1.2. Yetkilinin, kendi aleyhine üçüncü bir şahıs tarafından adli veya idarî bir talepte bulunulması üzerine gerekli bilgi ile ivedilikle temas kurması.

19.1.3. Tedarik Edenin onayı olmaksızın 19.1.2. Numaralı Maddede belirtilen talep ile ilgili olarak Yetkilinin önlem almaktan kaçınması ve müzakere ile dava konusunun tamamen Tedarik Edene bırakılması.

19.2. Yukarıda belirtilen hususlar, üçüncü bir şahsın telif hakkı veya alameti farikanın ihlâlüne istinat eden bir talebi halinde de kıyasen uygulanacaktır.

20 NCİ KISIM RAPORLAR VE İHBARLAR/BİLDİRİMLER

20.1. Tedarik Eden her üç ayda bir iki nüsha olarak en az aşağıdaki hususları kapsayan bir gelişme raporu sunacaktır.

20.1.1. Proje bünyesinde geçen dönem içinde yapılan bütün iş ve hizmetlerin tarifi.

20.1.2. Gelişmelerle ilgili genel bilgi.

Detaylı rapor; teslimatlar, test sonuçları, Yetkiliye gönderilen faturalar ve Yetkiliden alınan ödemeleri kapsayacaktır.

20.2. Tedarik Eden, bu sözleşmenin icrasını etkileyebilecek bir problem çıktığında ivedilikle şifahi olarak ve en hızlı cihaz vasıtasıyla yazılı olarak bir rapor ile bildirecektir. Bu rapor, en az aşağıdaki hususları kapsayacaktır.

20.2.1. Problemin detaylı olarak tanımı.

20.2.2. Problemin sonucu olarak ortaya çıkan teknik, mali ve ticarî hususlar.

20.2.3. Problemin tespit edildiği tarih.

20.2.4. Problemin nasıl ortaya çıktığı ve kimleri ilgilendirdiği.

20.2.5. Önerilen çözüm ve alacağı süre.

20.2.6. Sözleşmedeki Teslimat Plânına etkileri.

20.3. Tedarik Eden her üç ayda bir en son verilere göre fiyat revizyon formülünün azamî temel fiyata etkilerini beyan edecek ve parasal olarak ifade edecektir.

20.4. 20.1. - 20.3 Numaralı Maddelerdeki hükümlere göre hazırlanacak raporlar aşağıdaki adreslere gönderilecektir.

HOLLANDA Savunma Bakanlığı

Malzeme direktörlüğü RNLA

Mühimmat Dairesi Başkanlığı

M483 Proje Bürosu

P.O. Box 90 822

2509 LV LAHEY/HOLLANDA

MSB. ARGE D. Bşk.lığı

06650 M/A Bakanlıklar

ANKARA/TÜRKİYE

20.5. Yapılacak bütün yazışmalarda, bu sözleşmenin numarası İlgî olarak verilecektir.

21 İNCİ KISIM MÜCBİR SEBEP

21.1. Tedarik Eden, teslimattaki gecikmenin mücbir sebep ile veya mücbir sebebin bir sonucu ile meydana geldiğini ispatladıysa; 22.1.5 Numaralı Madde hükmünün uygulanmasına halel gelmeksizin, teslimat süresi gecikme süresi kadar uzatılacaktır. Tedarik, Eden, kararlaştırılmış teslim tarihi içinde ve mümkün olan en kısa süre içinde yazılı olarak ve gerekli dokümanite delilleri sunarak başvuruda bulunuyorsa mücbir sebep talebinde bulunabilecektir. Tedarik Eden, yukarıdaki son cümlede ileri sürülen şartları karşılamayı başaramadıysa bile; Yetkili, makuliyet sınırları çerçevesinde Tedarik Edenin mücbir sebep itirazını kabul edebilecektir.

22.1. Mücbir sebebin haberdar olduğu zaman da dikkate alınarak, yükümlülüğün yerine getirilmesindeki başarısızlığın ve yükümlülüğün yerine getirilmesindeki gecikmenin, mücbir sebeple meydana geldiği ile Mermilerin kararlaştırılmış süre zarfında teslimatının makul olarak Tedarik Edenden istenemeyeceği, Tedarik Eden tarafından ispat edilmedikçe; üçüncü bir şahsın, Tedarik Edene karşı olan yükümlülüklerini yerine getirmesinde başarısızlığı veya yükümlülüklerin yerine getirilmesinde gecikmesi mücbir sebep olarak kabul edilmeyecektir.

22 NCİ KISIM FESİH

22.1. Yetkili, ilave olarak bir hata bildiriminde bulunmaksızın adli bir makam aracılığı olmaksızın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen aşağıdaki şartlarda fes etmeye yetkilidir.

22.1.1. Tedarik Eden iflas etmişse veya bir mahkemenin kesin kararı ile borçları ertelenmişse.

22.1.2. Tedarik Edenin, temerrütü nedeniyle teslimat süresinin uzayarak hizmetin aksamasına yol açılmışsa ki bu durum, her şartta teslim süresinin sonundan itibaren beş (5) ay geçilmesi halinde söz konusudur.

22.1.3. Tedarik Eden sair surette temerrüt etmişse.

22.1.4. Tedarik Eden, onun temsilcileri veya personeli bizzat ya da bilvasıta her ne suret veya şekilde olursa olsun Yetkilinin personeline herhangi bir avantaj vaad, teklif ya da temin etmişse.

22.1.5. Tedarik Eden, temerrüt dışında ve Yetkilinin kusuru olmaksızın, teslimat süresini Sözleşme çerçevesinde Yetkiliye olan yükümlülüğünün devamının talep edilmesine imkân vermeyecek şekilde aşmışsa.

22.2. 22.1 Numaralı Maddede ifade olduğu gibi fesih halindeki zararlardan kendisi sorumlu olmaksızın; Yetkili, 22.1.2. - 22.1.4. Numaralı Maddelerde belirtilen olayları takiben iptal sonucunda oluşabilecek malî kayıpların tazmin edilmesini, istemeye selâhiyetlidir.

22.3. Fesih durumu, Tedarik Edene taahhütlü bir mektup ile bildirilecektir.

22.4. 22.1 Numaralı Maddede belirtilen fesih durumunda, Tedarik Eden ödeme tarihlerinden itibaren kanunî faiz ile artışları da hesaba katarak hak edilmeyen kendisine ödenmiş para miktarlarını geri ödeyecektir. Bu geri ödeme işlemi, ilgili ihbarın tarihinden sonraki bir ay içinde yapılacaktır.

22.5. Yetkili, bu sözleşmenin başlamış icrasını durdurmaya, dondurmaya veya 22.1 Numaralı Maddede belirtilen nedenler dışında iptaline selâhiyetlidir. Bu gibi durumlarda Yetkilinin, Tedarik Edenin zararını tazmin etmesi dışında hiç bir yükümlülüğü olmayacaktır. Mümkün olduğu takdirde, bu zarar miktarı karşılıklı mutabakat ile tespit edilecektir.

23 ÜNCÜ KISIM TEDARİK EDENİN HESABINA BİR BAŞKA KAYNAKTAN SATIN ALIM

23.1. Yetkili, 22.1.2. - 22.1.4 Numaralı Maddelerin hükümlerine göre her zaman Sözleşmeyi fesih etme yetkisine haiz olduğundan; ilave olarak temerrüt ihbarı ve hukukî bir arabuluculuk işlemi yapılmaksızın, bu sözleşmenin o tarihten sonraki ifasını, tamamen veya kısmen Tedarik Edenin hesabına olacak şekilde üçüncü bir şahısa devredebilecektir.

23.2. Yetkili, bu konudaki kararını Tedarik Edene taahhütlü bir mektupla bildirecektir.

24 ÜNCÜ BÖLÜM ANLAŞMAZLIKLAR

24.1. Bu sözleşmenin gerçekleştirilmesi, yorumlanması veya yürütülmesiyle ilgili doğacak bütün anlaşmazlıklar ve bu sözleşme ile ilgili veya bu sözleşmeye bağlı olarak kanunî ya da fiilî beklenmeyen diğer anlaşmazlıklar, LAHEY-HOLLANDA'daki Mahkeme tarafından karara bağlanacaktır.

24.2. Her iki tarafın mutabakatıyla, 24.1 Numaralı Maddede belirtilen herhangi bir anlaşmazlık, konu ile ilgili bir talep veya bildirim ile hakem kararına sunulabilecek ve bağlayıcı bir karar araştırmasına gidilebilecektir.

24.3. Anlaşmazlık durumunun ortaya çıkması, herhangi bir tarafın konu ile ilgili açılmasıyla olacaktır.

25 İNCİ KISIM GENEL HUSUSLAR

25.1. Bu sözleşmede bahis olunmayan konularda genel yasaların hükümleri uygulanacaktır.

25.2. Gerek Tedarik Edenin teslimat ve satış ile ilgili genel şartları, gerekse Devlet Alımlarıyla ilgili Genel Esas ve Şartları bu sözleşmeye uygulanmayacaktır.

25.3. Bu sözleşmede geçerli yasa, HOLLANDA Yasasıdır. Yetkili, Tedarik Edene ayrıca yazılı olarak bu sözleşmeye Yetkili adına imzaya selâhiyetli görevlilerin kimliği ve adreslerini bildirecektir.

25.4. ABD. nden elde edilebilirliğine bağlı olarak, TÜRK Firmalarıyla M864 I.C.M. - B.B. Mermisinin ortak imali için TÜRKİYE'ye know-how ve teknik yardım temini gibi bu sözleşmeye Değişiklik Ekleri düzenlenmesi, Tedarik Eden ve Yetkili arasında yazılı olarak mutabakat sağlandığı takdirde geçerli olacaktır.

25.5. Bu sözleşmenin icrası çerçevesinde Mermilerin teslimatı ile ilgili Tedarik Edenin yükümlülüğü, Tedarik Edenin gerekli ihracat.lisanslarını alması şartına bağlıdır. Tedarik Eden, bu lisanslar için zamanında başvuruda bulunmak ve bu lisansları almak için makul olarak kendisinden beklenen her şeyi yapmakla yükümlüdür. Tedarik Edenin hatasına bağlı olarak ihracat lisanslarının alınamaması durumunda, bu konudaki ihbarın yapılmasından sonraki otuz (30) gün içinde geri ödeme tarihine kadar geçen süre için işletilen kanunî faizi ile birlikte ödenen avas geri ödenecektir. Tedarik Edenin başka bir nedenle ihracat lisansını alamaması durumunda, bu mücbir sebep sayılacaktır.

25.6. Taraflar, bu sözleşmenin kapsamındakileri diğer tarafın yazılı izni olmadıkça üçüncü şahıslara açıklamaya yetkili değildir.

25.7. Bu sözleşme, yalnızca İNGİLİZCE lisansında ve üç nüsha olarak hazırlanmış olup ilgili taraflar adına son imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

LAHEY,

Savunma Bakanı Namına
HOLLANDA Kraliyet Kara Kuvvetleri
Malzeme Direktörlüğü Tedarik
Direktörü Yardımcısı

Tuğgeneral J.C.F. Knapp

LAHEY,

EUROMETAAL N.V. Genel Müdürü

Dr. J.W.M. Haasnoot

.....Numaralı Anlaşmanın EK-A'sıdır.

İçindekiler

1 TANIM

- 1.1. Genel
- 1.2. İlgili Dökümanlar
- 1.2.1. Mermi, 155mm : HE M483A1
- 1.2.2. Tapa MTSQ M577A1
- 1.2.3. Mühimmat konteynırı st nr 400
- 1.2.4. st nr 400 konteynırı içinde MTSQ M577A1 ve M483A1
- 1.2.5. Belgelerin Bulunabilirliği
- 1.2.6. Konfigurasyon kontrol
- 1.2.7. Otorite tarafından yapılan teslimat
- 1.3. Teklif

2 KALİTE GEREKLERİ

- 2.1. Genel
- 2.2. Mermi M483A1
- 2.3. Tapa MTSQ M577A1
- 2.4. Mühimmat konteynırı st nr 400
- 2.5. st nr 400 konteynırı içinde M483A1 ve MTSQ M577A1
- 2.6. Boyama sistemi
- 2.6.1. Mühimmat konteynırı st nr 400 için boyama sistemi
- 2.6.2. M483A1 mermisi için boyama sistemi
- 2.7. Konfigurasyon

3 KALİTE TEMİN

- 3.1. Genel
- 3.1.1. Kalite Kontrol Sistemleri
- 3.1.2. Kalite programı
- 3.1.3. Kafiye üretim
- Son muayene, kafiye
- 3.2.1. Son muayene, genel
- 3.2.2. Son muayene, görsel ve ebat muayenesi
- 3.2.3. Testler
- 3.2.4. Son muayene, fonksiyonellik testi

4 İLAVE HÜKÜMLER

- 4.1. Teknik Özellik Dökümanının Telif Hakkı
- 4.2. Emin olmama durumunda haber verme görevi
- 4.3. Kalite Kontrol
- 4.3.1. İşçilik
- 4.3.2. Tasarım Paketi
- 4.3.3. Taşeronlar

- 4.3.4. Mühimmat Veri Kartları
- 4.3.5. Otorite tarafından yapılan muayene
- 4.3.6. Modifikasyonlar
- 4.4. Teknik özelliklere ait ilave bilgi

Modifikasyon tablosu

Tarih	Teknik istek numarası	Modifikasyon nedeni :
18-7-'89	1320-2-276-058/1	1. Teknik Özellikler Dökümanı 8140-2-276-119 (konteynır nr 400) Teknik Özellikler Dökümanı 1320-1-276-058/1 içerisine entegre edilmiş olup, altbölüm 2.4 ve 3.2'de bulunabilir.2. Ek konfigürasyon M483A1 ayarlanmış3. Altbölüm 1.2.3.1 ve 1.2.4.1 de yapılan tasarım modifikasyonları

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

1. GIRIS

1.1. Bu Teknik Özellikler Dökümanı M483A1 mermi ve M577A1 tapasının üretim, konfigürasyon, ve paketleme işlemlerini kapsamaktadır. M577A1 tapası monte edilmiş durumdaki 8 adet M483A1 mermisi, mühimmat konteyniri st nr 400'in içine paketleneyecektir. Mermi 155mm havan topları için tasarlanmıştır. Alt-mermi uygulaması ile, M483A1'in performansı daha öncekilere oranla artırılmıştır. M483A1 mermisi malzeme ve personel hedeflerine atılabilmektedir.

1.2. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

1.2.1. MERMI, 155 MM : YÜKSEK TAHRİP M483A1

Ek konfigürasyon M483A1

1.2.2.2. TAPA MTSQ M577A1

Tapa, MT, SQ, M577A1 LAP ve metal parçaları ve tapa, MT, SQ, M577A1 metal parçaları.

1.2.3. MÜHİMMAT KONTEYNİRİ ST NR 400

1.2.3.1. ÇİZİM DMKL

ST	8140R 001A/4	Mühimmat Konteyniri st nr 400
ST	8140R 001A/2	Mühimmat Konteyniri st nr 400
	8140R 001A 001/4 bl 1	Konteynir st kaynaklı tertibat
	8140R 001A 001/3 bl 2	
	8140R 00A1 001/1 bl 3	
ST	8140R 001A 001/4	Konteynir st kaynaklı tertibat
	8140R 001A 002/2	Kapak sistemi
ST	8140R 001A 002	Kapak sistemi
	8140R 001A 003/2	Kapak
ST	8140R 001A 003/2	Kapak
	8140R 001A 004/4	Civata
	8140R 001A 004	Civata
	8140R 001A 005/2	Sızdırmaz conta
	8140R 001A 007	Kapsül, yay

1.2.3.2. TEKNİK TALİMATLAR

V2-00-43.44.i.

Mermi gövdesi, paketleme malzemeleri v.s. gibi boyalı çelik parçaların ara muayenesi için talimatlar
Çelik parçaların fosfatlanması
Tuz sprey testi
Sınıflandırma sistemi ve katı elastomerik malzemelerin testi
Sentetik lüstick

V2-00-43.46.c.

W12-00-60.45.d.

MIL-STD-417A(MR)

MIL-R-3065E

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

3/3

4/4

MIL-A-46050C

Yapışkan maddeler, siyanoakrilit, oda ısısına hızla dönme, solvensiz.

1.2.4. KONTEYNİR, ST NR 400 İÇERİSİNDE M483A1 VE M577A1

1.2.4.1. ÇİZİMLER DKML

8140R 001F/1 b1 1	Markalama ve paketleme çizimi
8140R 001F/1 b1 2	Markalama ve paketleme çizimi
ST 8140R 001F	Markalama ve paketleme çizimi
8140R 001F 001/1	Dolgu parçası
ST 8140R 001F 001/1	Dolgu parçası
8140R 001F 002/1	Dolgu parçası kaynak tertibatı
ST 8140R 001F 002	Dolgu parçası kaynak tertibatı
8140R 001F 003/1	Sızdırmaz conta
8140R 001F 004	Tabla
8140R 001F 005/1	Mermi çıkarıcı
ST 8140R 001F 005/1	Mermi çıkarıcı
1320B 019A	Markalama çizimi Yüksek Tahrip Mermisi M483A1 ile MTSQ M577A1, 155mm havan topu.
1390A 017E	Markalama çizimi Tapa, Mekanik Zamanlı Çok Hızlı M577A1

1.2.4.2. TEKNİK ÖZELLİKLER

MIL-STD-105D	Örnekleme işlemleri
TT-I-1795A	Mürekkep; markalama, şablon, opak (delikli ve deliksiz yüzeyler)
17-03-1975 tarihli düzeltmeler ile birlikte	Tek ve çok kademeli sürekli örnekleme işlemleri
MIL-STD-1235C	

1.2.5. DÖKÜMANLARIN BULUNABİLİRLİĞİ

Mevcutta bulunmadığı takdirde, yukarıda adı geçen NATO/KL dökümanları, otoriteden talep edilebilir. Yukarıda adı geçen ilgili belgelerin doğru clan versiyonları Anlaşmada belirtilecektir.

1.2.5.1. DÖKÜMANLARIN GEÇERLİLİĞİ

Yukarıda adı geçen belgelerden herhangi birinin Teknik Özellikler Dökümanında belirtilen şartnamelerden herhangi biri ile çalışması halinde, Teknik Özellikler Dökümanı geçerli olacaktır.

1.2.6. KONFIGÜRASYON KONTROLÜ

Müteahhit veya taşeronunda veya bu Teknik Özellikler Dökümanında belirtilen konfigürasyonda bir değişiklik olması halinde, Otoritenin önceden mutabakatı alınacaktır.

Otorite, son bir liste çıkaracak ve bu listede Müteahhit tarafından Otoritenin mutabakatı alındıktan sonra periyodik olarak yapılan değişimler gösterilecektir.

1.2.7. TASERONLAR

Otoritenin malzemeleri tedarik etmesi halinde, ihale ve Anlaşma sözleşmesi bu konuyu açık bir şekilde belirtecektir.

1.3. TEKLİF

a. Tekliflerin doğru olarak değerlendirilebilmesi için, teklifin hangi teknik özellikleri karşılamadığını, neden karşılamadığını ve bu tür sapmaların listesinin verilmesi istenmektedir.

b. Müteahhit, bir takım alternatiflerin M463A1 mermisinin, st nr 400 konteynirinin, ve paketlemenin etkinliğini artıracakları kanıtında ise, bu alternatifler Teknik Özellikler Dökümanında ilgili yerlerde belirtilecektir.

c. Müteahhit teklif ile birlikte bir kalite planı verecek ve bu planda üretimin her aşamasında kalite kontrol açısından önemli olacak teknik kural ve standartlar belirtilecektir. Buna ilaveten, Müteahhit hazırlık ve yürütme ile ilgili hangi organizasyonel ve teknik tedbirlerin alınması gerektiğini bildirecektir.

d. Teklif ile birlikte, Müteahhit ürünün bu belgede belirtilenlere nasıl uyacağı konusunda detaylı bilgi vermek üzere bir çizim ve şartnameler paketi verecektir.

2 KALİTE İSTEKLERİ

2.1. GENEL

Nihai ürün (paketlenmiş mermi M463A1, tapası monteli), bu Teknik Özellikler Dökümanında belirtilen özelliklerin tümüne uyacaktır.

2.2. M483A1 MERMİSİ

Mermi ile ilgili özelliklerin tümü alt-bölüm 1.2.1'de belirtilen eklerde bulunacaktır.

2.3. MTSQ M577A1 TAPASI

Tapa MTSQ M577A1 ile ilgili özelliklerin tümü alt-bölüm 1.2.2.'de belirtilen eklerde bulunacaktır.

2.4. MÜHİMMAT KONTEYNİRİ ST NR 400

Mühimmat konteyniri st nr 400 ile ilgili özelliklerin tümü alt-bölüm 1.2.3'de belirtilen eklerde bulunacaktır. Bunun dışında, konteynir aşağıdaki istekleri karşılayacaktır :

- a. Konteynir 8 adet 155 mm Yüksek Tahrip mermisi M483A1 ve mermiye monte edilmiş veya konteynirin kavitesinde ayrıca paketlenmiş olan MTSQ M577(A1) tapasını içine alabilecek kapasitede olacaktır;
- b. Köpüklü tüpler en az 5 saniye süre ile 25 kPa (0.25 bar)'lık fazla iç basınçla hava sızdırmaz olacaktır;
- c. Merkezi kaldırma gözü, konteynir tamamıyla dolu iken 12 cm yükseklikten düşme sonucu taşıma yönünde ortaya çıkan güçlere karşı dayanıklı olacaktır. (bkn. madde 3.2.3.3.);
- d. Kapak emniyetleri, tüplerin defalarca açılıp kapanmasından sonra çıkartılabilir olmalıdır. Tam yüklü konteynirin emniyet kilitleri, konteynirin kısa tarafının üzerine 1.5m yükten düşmesi halinde bile kullanılabilir olacaktır;
- e. Konteynirler temiz olacak ve bağlantı yerleri keskin uçlu ve pürüzlü olmayacak veya konteynirin taşınma, dayanıklılık ve emniyetli kullanımını bozacak diğer başka bir anormallik olmayacaktır.;
- f. Konteynir ve ön yanları arasındaki boşluk poliyuretan köpük ile doldurulacak ve konteynir kapalı ve köpüklü durumda iken yoğunluk 77kg/m³ ±10 olacaktır;
- g. Kapaklardaki lastik conta, -40°C - +70°C arasındaki ısılarda uzun süreli kalmaya dayanıklı lastikten yapılmış olacaktır;

- h. Kapak içinde bulunan lastik contanın yapışmasını önlemek için insanlara zarar vermeyen talk pudrası veya grafit pudrası ile conta pudralanmalıdır; Ancak, bu işlem contanın sızdırmazlık özelliğini olumsuz yönde etkilememelidir;
- i. Lastik conta halkası, tüp kapağının içerisine yapıştırılmalıdır;
- j. Konteynirin köpikle doldurulmasından sonra, köpüğün görülen parçası da yeşile boyanmalıdır;
- k. Konteynir tam dolu vaziyette iken 3m'den düşme testine dayanabilecektir (bkn. madde 3.4.3.);
- l. Konteynir boyayı etkileyecek veya konteynirin işlevini engelleyecek herhangi bir şekilde zedelenmemelidir;
- m. Müteahhit, her sevkiyatta kullanılan malzeme ve boya ile ilgili protokol verecektir.
- n. Kullanılan malzeme ve boyaların, daha önce yapılan bir konteynir sevkiyatında kullanılmış olması halinde, ilgili sevkiyatın protokollerinden bahis edilmesi yeterli olacaktır.

2.5. ST NR 400 KONTEYNİRİ İÇİNDE M483A1 VE MTSQ M577A1

- a. M483A1 mermisi, konteynirden kolayca çıkarılmasını sağlayan ekstraksiyon bantı ile teçhiz edilmiş bir sevk çemberi muhafaza kuşağı ile birlikte temin edilecektir. Kullanılacak malzeme yırtılmadan veya herhangi başka bir kalıcı tahribata uğramadan min 800 N'lik bir çekme mukavemetine dayanıklı olacaktır.
- b. Lastik doldurma parçaları merminin altı ile mühimmat konteynirinin arasına yerleştirilerek, eksen yönündeki merminin, kapak kapatıldıktan sonra, mühimmat konteynirinin tüpünde toleranssız olarak yatar durumda olması sağlanır. Lastik doldurma parçaları ayrıca özellikle dolu durumdaki mermi konteynirinin taşınması esnasında merminin kendi eksenini etrafında dönmesini engelleyecektir.
- c. Merminin kendi eksenini etrafında dönmesini önlemek üzere lastik tabla, poliyurethan doldurma parçasının arkasına yapıştırılacaktır.
- d. Poliyurethan doldurma parçasının önüne lastik halkalı (yapıştırılmış) çelik bir tabla yapıştırılarak, gövdenin zarar görmesi engellenecektir.

yt

- e. MTSQ M577A1 tapası, tapanın dışına sürülmüş Finlon H ile mermiye monte edilecektir. Tapayı sökme için gereken tork en az 25 Nm ve en fazla 100 Nm olacaktır.
- f. MTSQ M577A1 tapası taşıma modu olan ve tapanın penceresinden görülebilen 95'e ayarlanacaktır. Mühimmat konteyniri st nr 400'ün üzerindeki işaretleme için alt-bölüm 1.2.4.'de belirtilen ve ebat, yerleştirme ve renk ile ilgili dökümanlara uyulacaktır.
- g. M483A1 mermilerinin mühimmat konteyniri st nr 400'e yerleştirilmesinden sonra, konteynir kapakları sızdırmaz hale getirilecektir.
- h. Olası bir extra tapa kutusunun depolama yeri için olan rod, yaylı bir mandal ile kilitlenecek ve eğer tapa kutusu mevcut ise sızdırmaz hale getirilecektir.

2.6. BOYA SİSTEMİ

2.6.1. MÜHİMMAT KONTEYNİRİ ST NR 400 BOYA SİSTEMİ

Metal yüzeyler ara muayene gerekleri, V2-00-43.44.1'ye göre boyanacaktır.

2.6.2. MERMI M483A1 BOYA SİSTEMİ

M483A1 mermisi, alt-bölüm 1.2.1.'de belirtilen dökümanlara göre boyanacaktır.

2.7. KONFIGÜRASYON

Müteahhit bir konfigürasyon kontrol sistemi ile malzemenin her katile numarası için hangi çizim ve modifikasyon harfi ile, hangi şartnameler ve modifikasyon harfi ile, hangi yenilik ve ara yeniliklere göre üretildiğini gösterecektir.

Buna ilaveten, her katile numarası için ilgili mühendislik değişiklik teklifleri ile ilgili çizim numaraları ve şartnameleri de belirtilecektir.

3. KALİTE KONTROL

3.1. GENEL

3.1.1. KALİTE KONTROL SİSTEMLERİ

Anlaşmanın yürürlüğü esnasında, Müteahhit AQAP-1 (STANAG 4180) hükümlerine uygun bir kalite kontrol sistemi uygulayacaktır.

3.1.2. KALİTE PROGRAMI

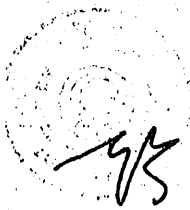
- a. Anlaşmanın yürürlüğünden itibaren 16 hafta içerisinde ve üretimin başlamasından en az 12 hafta önce, Müteahhit bu anlaşma çerçevesinde uygulanacak olan kalite programını detaylı olarak verecektir.
- b. Kalite programı aşağıdakiler ile ilgili bilgi verecektir :
 - alt-bölüm 3.1.1'de belirtilen kalite kontrol gereklerinin yerine getirilmesi için gereken organizasyonel ve teknik düzenlemeler
 - Bu kalite kontrol gereklerinin (araştırma planlaması) münferit elemanlarının uygulama ve yürütme tarih sırası
 - Bu Anlaşmanın yürürlüğü esnasında, kalite kontrol açısından önemli olan düzenlemeler (kalite muayene programı)
- c. Otorite, teklif edilen kalite programı üzerindeki (kalite muayene programı) kararını alt-bölüm 3.1.2.a. da belirtildiği şekilde teslim edilen parçanın ele geçmesini müteakip en geç iki ay içerisinde, olabilecek ilave düzeltmeler ile birlikte bildirecektir.
- d. İlk kafilenin muayene sonucunda M577A1 mekanik zamanlı tapa monte edilmiş M483A1 mermisinin kalite kontrol programına ve isteklere göre üretildiğinin belirlenmesine değin Otorite tarafından verilen her onay geçici nitelikte olacaktır.

3.1.3. KAFİLE ÜRETİMİ

- a. Teklifte katile sayısı ve üretilen tüm kafilenin miktarı belirtilecektir.
- b. Kafileler ile ilgili ilave istekler aşağıda alt-bölüm 3.2'de belirtilmiştir.
- c. Teklifte, katile üretim programı belirtilecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

3.2. SON MUAYENE, KAFILE

3.2.1. SON MUAYENE, GENEL

Ürün üzerinde yapılan bu muayene ile teknik isteklerin karşılanıp karşılanmadığı tespit edilecektir. Müteahhit bu muayene/testi kendisi yapacak olmasına rağmen, aşağıda sıralanan noktalar bu muayene/test için istenilen minimum gerekleri sıralamaktadır.

3.2.2. SON MUAYENE, GÖRSEL VE BOYUTSAL MUAYENE

a. Bu muayene görsel ve boyutsal muayene olup, MIL-STD-105D, Muayene Seviyesi II, casu quo MIL-STD-1235C'ye göre olacaktır.

b. Ortaya çıkabilecek bozukluklar aşağıdaki şekilde gruplanabilir:

A = kabul edilemez hata

B = büyük hata

C = ufak hata

Bu hataların tanımlaması için bkz. MIL-STD105D, alt-bölüm 2.1., casu quo MIL-STD-1235C.

c. Her hatanın kabul edilebilir kalite seviyesi (AQL) aşağıdaki şekilde belirlenmiştir :

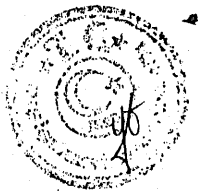
- kabul edilemez hata : hiç bir hataya müsaade edilmez
- büyük hata : AQL = 0.65
- ufak hata : AQL = 1.5

3.2.2.1. KABUL EDİLEMEZ HATALAR

- a. Kalan miktarın paketlemesinin yapılmaması halinde her konteynırda 8'den az mermi görsel
- b. Kapaklardan bir veya birkaçının yerinde olmaması görsel
- c. Markalama bulunmaması görsel
- d. Mermi konteynırdan çıkmıyor çıkarma
- e. Tapa taşıma modunda değil, tapa penceresinde 95 görülüyor görsel
- f. Bir veya daha fazla sayıda tapa monte edilmemiş görsel
- g. Kapak kapanmıyor görsel

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

3.2.2.2. BÜYÜK HATALAR

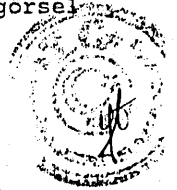
- a. Ekstraksiyon bantı v sevk çemberi muhafaza kuşağı monte edilmemiş veya doğru monte edilmemiş görsel
- b. Doldurma parçaları yerleştirilmemiş veya doğru yerleştirilmemiş görsel
- c. Bağlantılar sivri ve/veya pürüzlü görsel
- d. Ebatlar tolerans limitinden fazla ölçüm
- e. Köpüklü tüplerin iç ebatların tolerans limitinden fazla ebat
- f. Kapaktaki lastik tıkaç doğru takılmamış görsel
- g. Konteynir deforme olmuş görsel
- h. Konteynir düzgün değil görsel
- i. Kaynak hatalı görsel
- j. Merkezi kaldırma gözü tertibatı hatalı görsel
- k. Kapaklar kapanmıyor görsel
- l. Parçalar eksik, örn. lastik halkalar görsel
- m. Paketleme işaretleri yanlış görsel
- n. MTSQ M577A1 tapası tam sıkıştırılmamış tork
- o. M483A1 mermisi kötü tahrip olmuş; örn. dip tabla materyali görsel
- p. Çelik tüpler hava sızdırıyor ölçüm

3.2.2.3. UFAK HATALAR

- a. Markalama dikkatsizce yapılmış ve net değil görsel
- b. Markalamaların yeri doğru değil, veya ebatları yanlış ölçüm
- c. Kapaktaki lastik gevşek görsel
- d. Doldurma parçasındaki lastik gevşek görsel
- e. Yükseltme kancasının mandalı takılı değil görsel
- f. Lastik doldurma parçaları ile kapak arasında boşluk var deneme
- h. Konteynir desteklerindeki lastik doğru takılmamış görsel
- i. Konteynir çarpılmış veya kirlenmiş (boya, girintiler) görsel
- j. Kapaklar yapışıyor deneme
- ç. Hava boşaltma civatasının sızdırmaz halkası yok deneme
- l. Sızdırmaz lastik halka grafit veya emniyetli talk pudrası ile pudralanmamış görsel
- m. Tüp içinde poliyurethan köpük görsel
- n. Görünen poliyurethan köpük yeşil değil görsel
- o. M483A1 mermi hafifçe zedelenmiş görsel

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

3.2.3. TESTLER

3.2.3.1. GENEL

Aşağıda belirtilen testler Müteahhitin tesislerinde gerçekleştirilecektir.

Test gereklerinin karşılanmaması müsaade edilemez hata olacaktır.

3.2.3.3. - 3.2.3.5. tahrip testleri konteynırın niteliği ile ilgili herhangi bir tereddüt olması halinde yapılacaktır.

3.2.3.2. İSTIFLEME TESTİ

Istiflenebilirlik 2 konteynır ile denenecektir. Konteynırlar üst üste konulduğunda kare veya düzgün olmamalarından dolayı her hangi bir dengesizlik olmayacaktır. Konteynırlar lineer veya çapraz yönde min düzeyde bir hareket gösterebilirler.

İlgili depo yerleri, sevk barutu konteynırlarının uygun bir şekilde yerleştirilmesi için yer sağlayacaklardır.

3.2.3.3. KALDIRMA GÖZÜNÜN MONTAJI

Bu test için iki konteynır seçilecektir. Test, kalite istekleri alt-bölüm 2.4.c.'de belirtildiği şekilde yürütülecektir.

3.2.3.4. KONTEYNİR DÜŞÜRME TESTİ

Bu test için iki konteynır seçilecektir. Konteynır alt-bölüm 2.4.k.'de belirtilen düşürme testi gereklerini sağlamalıdır.

Testten sonra, mühimmat konteynırdan sağlam olarak çıkarılmalıdır. Bu testten sonra, konteynır paletli kamyonla taşınabilmelidir.

3.2.3.5. DÜŞÜRME TESTİ (BKN. ALT-BÖLÜM 2.4.D.)

İki adet monte edilmemiş tüp bu test için seçilecektir. Tüplerin kütlesi hareketsiz mühimmat veya başka bir metodla uygun ağırlığa (50kg) getirilecektir. Her tüp birer kez kapağının üzerine düşürülecektir. Düşürme işlemi 1.5 m yükseklikten betona üzerine yapılacaktır. Kapaklar açık olmayabilir, ve hala çalışır durumda olmalıdır.

Sapmalar kabul edilemez.

3.2.3.6. ÇELİK TÜPLERİN HAVA SIZDIRMAZLIĞI

Konteynırın çelik tüplerinin hava sızdırmazlığı sevk edilen her kafilgede kontrol edilecektir.

95

46
4

3.2.4. SON MUAYENE, FONKSİYONELLİK TESTLERİ

M483A1 mermisi ve/veya komponentlerinin atış testleri de dahil son testleri ile ilgili fonksiyonellik testleri bu Teknik Özellikler Dökümanında belirtilen belgelere göre olacaktır.

4. İLAVE HÜKÜMLER

4.1. TELİF HAKKI TEKNİK ÖZELLİKLERİ

Telif hakları bu tanımlardaki maddelere uygulanabilecektir. Telif hakları Hollanda Krallığında bulunduğundan, ancak Hollanda Krallığının talimatı ile kullanılabilir.

4.2. TEREDDÜT HALİNDE BAŞVURU ZORUNLUĞU

Hazırlık veya üretim esnasında ebat, malzeme toleransları ve v.s ile ilgili herhangi bir tereddüt olduğunda, Müteahhit üretime devam etmeden önce Otoriteye durumu bildirmek zorundadır.

4.3. KALİTE KONTROL

4.3.1. İŞÇİLİK

Tüm parça ve yapılar sağlam bir işçilik ile üretilmiş, yapılmış ve boyanmış olacaktır.

4.3.2. ÇİZİM SETİ

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini müteakip, komple bir çizim seti, ilgili şartnameleri ile birlikte verilecektir. Teknik Özellikler Dökümanı no: 9999-2-4-4/040'a bakınız.

4.3.3. TAŞERONLAR

Teklif ile birlikte, taşeronlar tarafından üretilecek tüm malzeme/komponentler ile ilgili etraflı bir araştırma verilecektir.

Kalite programı komple bir araştırma ihtiva edecektir. Bu araştırmada ayrıca taşeronların isim ve adresleri de bulunacaktır.

4.3.4. MÜHİMMAT DATA KARTLARI

Mermilerin konfigürasyonunu gösteren üç adet tamamıyla dolu MDK her mühimmat kafilesi ile birlikte verilecektir.

Boş MDK'lar istek üzerine geri yollanacaktır.

Handwritten signature/initials.

Handwritten signature/initials.

4.3.5. OTORİTE TARAFINDAN YAPILAN MUAYENE

- a. AQAP-10'a göre kalite kontrol ile ilgili tüm istekler bu Teknik Dökümanda belirtildiği şekilde Otorite tarafından seçilen bir temsilci tarafından muayene edilecektir.
- b. Bu muayene alt-bölüm 4.3.3.'de belirtildiği üzere taşeronların kalite kontrol sistemlerini de kapsadığı için, Müteahhit aşağıdaki maddenin taşeronları ile yaptığı anlaşmalarda bulunmasını sağlayacaktır :
"Bu siparişden yapılmış ve savunma sipariş numarası nin tir ve firmanızda askeri kalite kontrol muayenesine tabi tutulacaktır. Bu amaçla, Milli Savunma Bakanlığının yetkili temsilcileri muayene uzmanları tarafından yürütülecek olan aktiviteleri size bildirecektir.
- Bu sipariş çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için muayene heyetinin talep ettiği tüm yardımı vermeye hazır olmanız gerekmektedir".
- c. Müteahhit bölüm AQAP-1'in 2.18'inde belirtilen kalacak yer temini ve yardım sağlayacaktır. Heyetin seyahat ve kalacak yer masrafları ile Otoritenin personel harcamaları Otorite tarafından karşılanacaktır.
- d. Müteahhit, Otorite ve Otorite adına kalite kontrol araştırması ile görevli temsilciyi (yabancı muayene) malzemenin kabile muayenesine veya, varsa, son (yeniden) muayeneye hazır olmasından en az 21 gün önce mektup ile haberdar edecektir. Otorite temsilcisi kabile muayenesinde hazır bulunacak, ve son (yeniden) muayenede de hazır bulunabilecektir.
- e. Askeri Muayene Grupundan sorumlu temsilci tarafından herhangi bir hata ve/veya sapma tespit edilirse ve bu hatalar Teknik Özellikler Dökümanında sınıflandırılmamış ise, müteahhit bu hata ve/veya sapmaları muayene raporunda belirtmek zorundadır. Buna ilaveten, müteahhit muayene raporunda belirtilen hata ve/veya sapmaları nasıl çözümleneceğini belirtecektir. Müteahhit ve Otorite rapor üzerinde görüşecek ve söz konusu hata ve/veya sapmaları karşılık muatabakat ile sınıflandıracaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

4.3.6. MODİFİKASYONLAR

Tasarım, konfigürasyon, şartname, kalite kontrol sistemi, v.s de yapılacak her modifikasyon onay için yazılı olarak Otoriteye verilecek ve Otorite yazılı onayını vermeksizin yürürlüğe konmayacaktır.

4.4. TEKNİK ÖZELLİKLER İLE İLGİLİ İLAVE BİLGİLER

Milli Savunma Bakanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

Ön Muayene Belgesi Örneği

Uyumluluk Belgesi

STANAG 4107'nin EK-B'si

1 nci Sayfa	Sayfa Adedi
1. Satın Alan	2. Sipariş Referansı
	3. Sözleşme Numarası
4. Bu Dokümanın Gönderildiği Makam	6.a. Malzemenin Gönderileceği Makam
5. Bu Dokümanı Gönderen (Tedarik Eden)	6.b. Siparişteki Nakledilen Adet Toplam Kısmi

7. Aşağıda detaylandırılmış malzeme (veya aşağıda tanımlanmış hizmetler) muayene ve test edilmiş ve aşağıdaki 17 Numaralı Maddede kayıtlı olan sapmalar/değişiklikler dışında şartname (ler), teknik resim(ler) ve siparişe uyumlu olduğu belgelenmiştir.

Tarih	İmza(Tedarik Eden)	Adı Soyadı			
8. Sözleşme Madde Numarası	9. Stok/Parça Numarası ve Adı	10. Adedi	11. Ambalaj Numarası	12. Teslimatı Yapılmamış Adet	13. Alınan Adet

Kafile Numarası:

14. Bu Dokümanı Alan Makamın

Referans Numarası Tarih

15. Hükümet Kalite Kontrol Bürosu	16. Bu doküman ile, yukarıda tanımlanan malzeme ve (veya) hizmetlerin STANAG 4107 Hükümleri çerçevesinde Hükümet Kalite Teminatına göre yapıldığı ve ilgili sözleşmenin hükümlerine uyumlu olduğu belgelenmektedir. Tarih İmza Adı Soyadı

17. Notlar
Dağıtım

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

45

NATO TASNIF DIŞI

AQAP-1

3. Baskı

ENDÜSTRİYEL KALİTE KONTROL SİSTEMİ İÇİN NATO GEREKLERİ

AQAP - 1

3. Baskı

Mayıs, 1984

NATO TASNIF DIŞI

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

5/5

NATO Tasnif Dışı

AQAP-1 (3. Baskı)

KÜZEY ATLANTİK ANDLAŞMASI TEŞKİLATI

ASKERİ STANDARDİZASYON BÜROSU

NATO NEŞRİYAT MEKTUBU

Mayıs 1984

1. AQAP-1 (3. Baskı)- ENDÜSTRİYEL KALİTE KONTROL SİSTEMİ İÇİN NATO GEREKLERİ- bir NATO tasnif dışı dökümanıdır.İlgili ülkelerin bu yayının kullanılması ile ilgili anlaşması STANAG 4108 içinde kaydedilmiştir.
2. AQAP-1 (3. Baskı) alındığında geçerlidir. Bu, AQAP-1 (2.Baskı) yerine geçecek ve eskisi mahalli yöntemlere göre imha edilecektir.
3. Bu AQAP'ın sipariş alan firmalara ve tedarik edicilere dağıtımına müsaade edilebilir ve bu tür dağıtımlar teşvik edilir.

P.J. MITCHELL
Tüm General, CAAR
Başkan

NATO Tasnif Dışı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

95

95

NATO Tasnif Dışı

AQAP - 1

3. Baskı

II

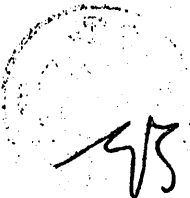
DEĞİŞİKLİK VE DEĞİŞİKLİK EKLERİNİN KAYDI

Değişiklik veya Değişiklik Ekinin Tanımı ile İstek Numarası (Varsa) ve Tarihi	Uygulama Tarihi	NATO Yürürlüğe Giriş Tarihi	Kimin Tarafından Uygulamaya Konulduğu (İmza, Rütbe, Ünvan veya Seviye, Komutanlık Adı)

NATO Tasnif Dışı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

NATO Tasnif Dışı

III

AQAP-1

3. Baskı

ENDÜSTRİYEL KALİTE KONTROL SİSTEMİ İÇİN NATO GEREKLERİ

İÇİNDEKİLER

<u>BÖLÜM 1</u>	<u>GENEL HUSUSLAR</u>	<u>Sayfa No.:</u>
Paragraf 101	Giriş	1-1
102	Kapsam	1-2
103	Uygulanabilirlik	1-3
104	Uygulanabilir Dokümanlar	1-3
<u>BÖLÜM 2</u>	<u>İSTEKLER</u>	
Paragraf 201	Genel	2-1
202	Organizasyon	2-1
203	Kalite Kontrol Sisteminin Denetimi	2-2
204	Planlama	2-2
205	Kalite Kontrol Dokümantasyonu	2-2
205(a)	Yöntemler	2-2
205(b)	Çalışma Talimatları	2-2
205(c)	Muayene ve Test Talimatları	2-3
205(d)	Kayıtlar	2-3
206	Düzeltilme Faaliyetleri	2-3
207	Tasarım ve Geliştirme Kontrolü	2-4
208	Dokümantasyon ve Değişiklik Kontrolü	2-4
208(a)	Dokümantasyon Kontrolü	2-4
208(b)	Değişiklik Kontrolü	2-5
209	Muayene, Ölçü ve Test Teçhizatının Kontrolü	2-5
210	Sipariş Alan Firmanın Satın Aldığı Malzeme ve Hizmetlerin Kontrolü	2-6
210(a)	Satın Alma	2-6
210(b)	Satın Alma Verileri	2-6
210(c)	Giriş muayenesi	2-7
210(d)	Satın Alınan Malzemenin Doğrulama Kontrolü	2-7
211	İmalât Kontrolü	2-8
211(a)	Genel	2-8
211(b)	Özel Proseslerin kontrolü	2-9
212	Sipariş Veren Tarafından Temin Edilen Malzeme	2-9
213	Ara-Son Muayene ve Testler	2-9
213(a)	Ara Muayene ve Testler	2-9
213(b)	Son Muayene ve Testler	2-9
214	Örnekleme Yöntemleri	2-10
215	Uygun Olmayan Malzemenin Kontrolü	2-10
216	Muayene Durumunun Belirtilmesi	2-11
217	Kullanma Depolama ve Ambalajlama	2-11
217(a)	Malzemenin Kullanımı	2-11
217(b)	Depolama	2-11
217(c)	Ambalajlama	2-11
218	Yer Tahsisi ve Gösterilecek Kolaylıklar	2-12

NATO Tasnif Dışı

NATO Tasnif Dışı

1 - 1

ENDÜSTRİYEL KALİTE KONTROL SİSTEMİ İÇİN NATO GEREKLERİ

BÖLÜM I

GENEL HUSUSLAR

AQAP-1

3. Baskı

101. GİRİŞ

(a) Gelişen teknoloji ve bu gelişmenin yarattığı karmaşıklık ile karakterize edilen modern endüstri, maliyeti arttıran düzenleyici kurallara tabidir. Bu ortamda, malzeme ve hizmetlerin alıcı ihtiyaçlarını karşılması ve ilgili faaliyetlerin mümkün olan en ekonomik şekilde yapılmasını sağlamak üzere tasarlanması, üretilmesi ve tekni hususlarının belirlenmesi zaruridir.

(b) Bu hedeflere ulaşılmasını kolaylaştırmak için yeni kavram ve disiplinler ortaya çıkmaya devam etmektedir. Bunların arasında en belirginini, ülkelerin çoğunda müşterek kalite kontrol olarak tanımlanan esaslardır.

(c) Böyle bir modern kalite kontrol sistemi bir kaç temel kavrama dayanır:

(1) Malzeme ile hizmetlerin kalitesi; tasarıma, üretime, muayene ve kaliteye tesir eden diğer işlemlerin sipariş alan tarafından kontrol edilmesine dayanır. Bu itibarla sipariş alanlar alıcının sözleşme şartlarına uygun malzeme ile hizmetleri sağlamada gerekli kalite kontrol teşkilatını kurmak için hazır olmalıdırlar.

(2) Sipariş alanlar yalnız malzeme ve hizmetleri mutabık kalınan fiyat ve sürede teslim etmekle kalmayıp, bunlara ilave olarak tasarım, geliştirme ve üretim faaliyetleri boyunca kontrolü devam ettirdiklerini ve malzeme ile hizmetlerin kabul edilebilir olduklarını gösteren muayeneleri yaptıklarını objektif delillerle ispat etmeye hazır olmalıdırlar.

(d) Alıcı; sözleşmede bulunan isteklerin tam ve açık olmasını temin etmelidir. Alıcı, sipariş alanın yapacağı faaliyetler üzerinde kontrol hakkı olduğunu ve malzeme ile hizmetlerin uygun bir şekilde üretim ve muayenesinin temin edileceği hususlarını sözleşmede belirtmekle teminat altına almalıdır.

(1) Alıcı bu hususu, kontrol edilmesi şart olan fonksiyonları sözleşmede kayıt ve şartla bağlamak suretiyle sağlayabilir.

(2) Alıcı; sipariş alanın gerekli kaliteyi tutturduğuna emin oluncaya kadar, gerekli her türlü kalite teminat işlemleri yapacaktır. Bu tarzdaki kalite teminatı, yerine göre yarı-teminat firmalara da uygulanacaktır. Alıcının kalite teminatı uygulamalarının kapsamı, sözleşme isteklerini karşılamak üzere sipariş

AQAP-1

NATO Tasnif Dışı

3. Baskı

alanın oluşturduğu kalite kontrol sisteminin kanıtlanabilir etkinliği ve üretilen malzemelerin ve hizmetlerin kanıtlanabilir kalitesi ile ilgilidir. Satın alıcı veya onun yetkili temsilcisi, uygun olmayan malzeme veya hizmetlerin teslimi sonucunu doğurabilecek durumlarda, sipariş alan firmanın kalite kontrol sistemindeki eksiklikleri düzeltilene kadar malzeme veya hizmetlerin kabul veya onaylama işlemlerini durdurma hakkına sahip olacaktır.

102. KAPSAM

Bu döküman, Ürün ve hizmetlerin sözleşme şartlarına uymasını sağlamak ve objektif delil teçhiz etmek için sipariş alan firmalar tarafından tasarlanacak, kurulacak ve idame ettirilecek olan kalite kontrol sisteminin bütün unsurlarını tanımlamak ve bu konuda uygulanması gereken esasları belirlemek üzere hazırlanmıştır.

103. UYGULANABİLİRLİK

Bu döküman bir sözleşme veya sipariş mektubunda beyan edildiğinde, orada tanımlanan tüm malzeme veya hizmetler için geçerlidir. Bu döküman ile sözleşme şartları arasında bir uyumsuzluk olduğu takdirde, sözleşme şartları öncelik taşıyacaktır.

104. UYGULANABİLİR DÖKÜMANLAR

Aşağıdaki Nato dökümanı bu dökümanın bir parçasıdır.

AQAP-6 : Endüstri için NATO Ölçme ve Kalibrasyon Sistem Gereklere

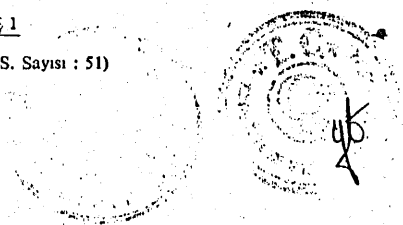
Davet maktubunda aksi belirtilmediği takdirde, ihale için davet tarihindeki uygulama dökümanı yürürlükte olacaktır.

NATO Tasnif Dışı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

5/5

BÖLÜM II

İSTEKLER

201. GENEL

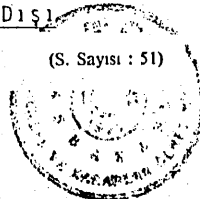
Sipariş alan firma sözleşme isteklerini karşılamaya yönelik, diğer sipariş faaliyetleri ile uyumlu olarak planlanıp geliştirilmiş ve burada Sistem olarak anılacak olan, etkili ve ekonomik bir kalite kontrol sistemini kurarak dökümanete edecek ve idamesini sağlayacaktır. Sistem, sözleşmede tanımlanan makaman veya bu makaman burada Kalite Temin Temsilcisi (KTT) olarak tanımlanan temsilcisinin kabulüne şayan olacaktır. Sözleşme şartları, KTT'ne sadece sözleşme hükümlerine uygun malzemenin kabul için sunulmasını sağlayacak yöntemlerin oluşturulması ve uygulanması ile karşılanacaktır. Sipariş alan firma, Sistem'de sözleşmenin kalite ile ilgili isteklerini kavradığını ve organize bir yaklaşım ile bu isteklerin karşılanacağını gösterecektir. Siparişi alan firma kalite isteklerinin belirlenmiş olduğunu ve sözleşmenin tasarım, geliştirme, satın alma, üretim, muayene, koruma, ambalajlama, sevkiyat, depolama ve montaj gibi bütün safhaları süresince bu isteklerin karşılanacağını taahhüt edecektir. Sistem, yetersiz kaliteyi doğurabilecek eksiklik, eğilim ve şartların erken ve derhal tesbiti ile zamanında ve etkili düzeltici faaliyeti sağlayacaktır. Sistemin etkili ve işlerliğine dair delillere KTT her istediğinde ulaşabilecektir.

202. ORGANİZASYON

Sipariş alan firma, sistemin yönetimini sağlayacak organizasyonunu yazılı olarak açıklayacaktır. Kalite yönetim fonksiyonlarında görevli personel, kalite sorunlarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi ile sözleşmenin bütün safhaları süresince bunların çözümlenmesi ile ilgili işlemlerin önerilmesi, başlatılması ve sonuçlandırılmasında tam yetki ve sorumluluk taşıyacaktır. Sipariş alan firma, kalite konuları ile ilgilenecek, gerekli yetki ve organizasyon içi bağımsızlığa sahip bir yönetim temsilcisini yazılı olarak atayacaktır.

203. KALİTE KONTROL SİSTEMİNİN DENETİMİ

Sipariş alan firma yönetimi, sistem'in etkinliğini belirlemek için belli aralıklarla ve sistemli olarak kontroller yapacaktır. Denetimlerin uygulanış şekilleri ve aralıkları, tutulacak kayıtlar, denetimde elde edilecek verilerin değerlendirme sorumluluğu ve bu verilerden düzeltme faaliyetlerinde nasıl yararlanılacağı oluşturulacak denetim yöntemlerinde belirlenecektir. Sipariş alan firma, denetimlerde tesbit edilen eksiklikleri en kısa sürede giderecek, bu eksikliklerin en önemlilerini ve bunların giderilmesi için sistem'de yapılması gereken değişiklikleri KTT'ne bildirecektir. Sistem denetim sonuçları KTT'ne açık olmalıdır.

75

204. PLANLAMA

Sipariş alan firma, sözleşme uygulamasının en erken kademesinde, sözleşme isteklerini yeteri kadar inceleyerek tüm safhalar için şunları sağlayacaktır: (1) Tasarım, geliştirme ve üretim faaliyetlerinin yeterli, dökümanite edilmiş kontrolü; (2) Ürün kalitesinin sağlanması için muayene ve test edilecek malzeme karakteristikleri ve üretim işlemlerinin belirlenmesi; muayene ve test teçhizatı, bağlama, takım ve yeteneklerin zamanında sağlanması; (3) Yeni cihazların geliştirilmesi de dahil olmak üzere muayene ve test tekniklerinin güncelleştirilmesi; (4) Üretim başlamadan önce; üretim, muayene ve test yöntemleri ile geçerli dökümantasyonun uyumluluğunun sağlanması.

205. KALİTE KONTROL DÖKÜMANTASYONU

(a) YÖNTEMLER

Sipariş alan firma, Sistem'in işletim elemanlarının kontrolü için uygun belgelenmiş yöntemleri oluşturacak ve idame ettirecektir.

(b) ÇALIŞMA TALİMATLARI

Sipariş alan firma, malzeme ve hizmetin kalitesini etkileyen işler için yeterli, belgelenmiş talimatlar hazırlayacak ve idame ettirecektir. İş talimatları sözleşmeye ve teknik isteklere uygun olacak ve mümkün olduğu takdirde işçilikle ilgili kriterleri de içerecektir.

(c) MUAYENE VE TEST TALİMATLARI

Sipariş alan firma; malzeme, yapılan işler ve mamulde istenilen kalitenin sağlandığını belirlemek üzere uygulanacak muayene ve testlerle ilgili talimatlar hazırlayacak ve idame ettirecektir.

(d) KAYITLAR

Sipariş alan firma; Sistemin etkin işlerliğini gösterecek kayıtları oluşturacak ve idame ettirecektir. Bu kayıtlar siparişi alan firma tarafından incelenecek ve Sistem'in yönetilmesinde bunlardan yararlanılacaktır. Yardımcı firma kayıtları da, sipariş alan firma kayıtlarının bir parçasıdır. Kayıtlar; malzeme, parça, alt-takım, takım, cihaz, alt-sistem veya sistemin geniş tanımını; yapılan gözlemlerin sonucunu ve sayısını, görülen hataların tip ve sayısını, kabul ve red miktarlarını ve düzeltme faaliyetlerinin mahiyetini içerecektir. Kayıtlar, ETT için hazır bulundurulacaktır.

206. DÜZELTME FAALİYETLERİ

Sipariş alan firma; tasarım, satınalma, üretim, muayene veya sözleşmenin içerdiği diğer konularda kaliteyi olumsuz yönde etkileyen hata ve şartların tesbit edilerek giderilmesini sağlayacak yöntemleri geliştirecek ve idame ettirecektir. Sipariş alan firma şunları sağlayacaktır: (1) Hata nedenini ve gerekli düzeltme faaliyetini tesbit için hurdaya ayrılan ve tekrar işlem görmek zorunda kalan malzemenin sürekli olarak analizi; (2) Uygun olmayan malzeme oluşumunun ana nedenlerini bulmak ve gidermek için işlemlerin sürekli olarak analizi; (3) Satın alıcıdan gelecek uyarılara cevap verecek düzeltme faaliyetleri; (4) Kendisinin ve yardımcı firmalarının düzeltme faaliyetlerinin, istenilen amaca ulaşabilmesi için, etkin yönetimi.

207. TASARIM VE GELİŞTİRME KONTROLÜ

Sipariş alan firma, nerede yapılırsa yapılsın, tasarım ve geliştirme faaliyetlerinin ve bunların diğer faaliyetlerle ilişkilerinin kontrolünü sağlayacak, idame ettirecektir. Bu kontrol; tasarım ve geliştirme programlarını; tasarım uygulama ve yöntemlerini; döküman ve şartnamelerin hazırlanması ve idamesini; makul olmalarını ve değiştirilebilirliği sağlamak üzere toleransları; üretim işlemlerinin özelliklerini; yeni malzemenin uygun çevre koşullarında değerlendirilmesini; güvenilirlik ve idame edilebilirlik amaçlarını; değer mühendisliği amaçlarını; problemleri zamanında tesbit ederek tasarım ve geliştirme programının amacına ulaşmasını sağlayacak tasarım denetim yöntemlerinin oluşturulmasını; daha önceki tasarımlardan edinilen hata verilerinin kullanılmasını; tasarım ve geliştirme safhasından üretim safhasına geçişi içerecek, yeni tekniklerin araştırılmasına da uygulanacaktır. Satınalma, üretim, tesis vs. amaçları için hazırlanan dökümanlar, geçerlilik kazanmadan, doğruluk, bütünlük ve sözleşme isteklerine uygunluk açısından kontrol edilecektir.

208. DÖKÜMANTASYON VE DEĞİŞİKLİK KONTROLÜ

(a) DÖKÜMANTASYON KONTROLÜ

Sipariş alan firma, işin gerçekleştirilmesine esas teşkil eden bütün dökümanların kontrolünü sağlayacak ve idame ettirecektir. Gereken durumlarda yardımcı firmaların dökümantasyonu da sipariş alan firmanın sorumluluğunda olacaktır. Tam ve doğru nüsha teknik resimler, teknik istekler, sözleşme değişiklikleri ile ilgili bilgiler, iş talimatları, muayene ve test talimatları gereğine göre üretim, muayene ve test alanlarında zamanında hazır bulundurulacaktır. Sipariş alan firma, değişikliklerin uygulamaya geçişiyle ilgili bilgilerin kaydedilmesini garanti edecektir. Sistemin etkili olarak çalışmasına esas teşkil eden işlemlerin yapıldığı yerlerde,

AQAP-1

NATO Tasnif Dışı

3.Baskı

sipariş alanın yöntemlerinin geçerli kopyaları bulundurulacaktır. Geçersiz dökümanların kullanımını önlemek üzere gerekli tedbirler alınacaktır.

(b) DEĞİŞİKLİK KONTROLU

Siparişi alan firmanın dökümantasyonunda, bütün değişiklikler yazılı olarak yapılacak ve değişikliğin belirlenen uygulama noktasında yürürlüğe girmesi için gerekli önlemler alınacaktır. Sipariş alan firma yapılan değişikliklerin kaydını tutacak ve saklayacaktır. Sipariş alan firma yöntemlerinde, bir dökümanın yeniden hazırlanıp dağıtılmasını gerektirecek değişikliklerin kapsam ve sayısını belirleyecektir. Dökümanlar üzerindeki el yazılı notlar, onaylanmış değişiklik yöntemine uygun ve onaylı değişiklik kararlarınınca içerildiği durumlar hariç olmak üzere, geçerli değildir.

209. MUAYENE, ÖLÇÜ VE TEST TECHİZATININ KONTROLU

Siparişi alan firma, malzemenin sözleşme isteklerini karşıladığını göstermek için; uygun muayene, ölçüm ve test teçhizatını, yardımcı bilgisayar yazılımları da dahil olmak üzere, temin etmek, kontrol altında bulundurmamak, kalibre etmek ve idame ettirmekle yükümlüdür. Yardımcı firmalara ait teçhizatın amaca uygunluk, kalibrasyon ve bakım yönünden uygun olduğunun sağlandığı, siparişi alan firma tarafından araştırılacaktır. Belirsizlikleri bilinen ölçümleri gerçekleştirebilecek ve istenilen ölçü yeteneklerine sahip ölçüm teçhizatı kullanılacaktır. Ölçüm ve kalibrasyon sistemi AQAP-6'ya uygun olacaktır.

Üretimde kullanılmalara izin verilmeden önce kalıp, bağlama elemanları, şablon, model veya muayenede kullanılacak diğer araçların yeterlilik ve doğrulukları kontrol edilmelidir. Kalıp, bağlama ve takım mastarlarının kontrolleri belirli aralıklarla tekrar edilmelidir. Sipariş alan bu kontrollerin kapsam ve aralıklarını belirleyecek, kontrol sonuçlarının kayıtlarını tutarak saklayacaktır. Takım ve mastarların tasarım verileri ve ölçüm ve test teçhizatının performans verilerini içeren kayıtlar, araçların fonksiyonel yeterliliklerinin belirlenebilmesi için KTT'ne açık olacaktır. Sipariş alan firma, sözleşmenin günümüz teknolojisinin bilinen sınırlarını aşan ölçüm isteklerini ve malzemenin muayenesi için gerektirdiği yeni ölçüm yeteneklerini belirleyerek KTT'ne, bu imkanların oluşturulması için gerekli zamanı da göz önünde bulundurarak, bildirecektir.

NATO Tasnif Dışı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

75

210. SİPARİŞ ALAN FIRMANIN SATIN ALDIĞI MALZEME VE HİZMETLERİN

KONTROLÜ

(a) SATIN ALMA

Sipariş alan firma satın alınan bütün malzeme ve hizmetlerin sözleşme isteklerine uygunluğundan sorumludur. Yardımcı firmaların kalite kontrolü, ürettiği malzemenin özelliklerine ve geçmişteki kalite performansına bağlı olarak belirlenecek aralıklarla, sipariş alan firma tarafından denetlenecektir. Bu sorumluluk, gerekirse siparişi alan firmanın yardımcı firma tesislerinde gözetimi sağlayacak personel bulundurmasını da içerecektir. Yardımcı firmaların seçimi ile sipariş alan firma tarafından yapılacak kontrollerin tipi ve kapsamı, satın alınacak malzeme veya hizmetin özelliklerine ve yardımcı firmanın yeteneklerine uygun olarak belirlenecektir. Siparişi alan firma, kendisinin ve yardımcı firmalarının kontrollerinin etkin olduğunu objektif delillerle gösterecektir.

(b) SATIN ALMA VERİLERİ

Sipariş dökümanları, sipariş edilecek malzeme ve hizmetlerin eksiksiz ve anlaşılır tanımı ile kalite kontrol ve muayene konusunda gerekli bilgileri içermelidir. Sipariş dökümanları aşağıda belirtilen unsurları içermelidir:

- (1) Tip, sınıf, stil, derece, veya diğer kesin tanıtm,
- (2) Şartname, teknik resim, işlem istekleri veya diğer teknik dökümanların isimleri veya yanılmalara yol açmayacak tanımları ile geçerli kopyaları,
- (3) Kalite kontrol / muayene istekleri, yani AQAP veya diğer kalite istekleri,
- (4) Değişiklik kontrolü ile ilgili talimatlar,
- (5) Madde 210.(d)'ye uygun olarak yardımcı firma tesislerinde KTT'nin çalışabilmesini sağlayacak tedbirler.

(c) GİRİŞ MUAYENESİ

Satın alınan malzeme, muayene edilmeden veya başka bir yolla sözleşme isteklerine uygunluğu belirlenmeden kullanılmayacak veya işlem görmeyecektir. Uygulanacak giriş kalite kontrolünün kapsamı ve miktarı, üreticide yapılan kontroller ve objektif deliller göz önünde bulundurularak belirlenecektir. Satın alınan malzeme, gerekli testler tamamlanıncaya veya test raporları temin edilinceye kadar bekletilecektir. Sipariş alan firma, yöntemlerinde belirlenebilecek istisnai durumlarda malzeme yapısında ve özelliklerinde işlemler esnasında değişiklik olmadığı takdirde ve ayrıca, uygun olmadığı belirlendiğinde, hızlı bir şekilde toplatılması ve değiştirilmesine imkan tanıyacak şekilde tanınabilmesi mümkünse, acil üretim ihtiyaçları için serbest

15

AQAP-1

NATO Tasnif Dışı

3.Baskı

birakılabilir. Yardımcı firmalardan uygun olmayan malzeme geldiği belirlendiğinde sipariş alan firma, 215. madde hükümlerine uygun olarak, gerekli düzeltme faaliyetini başlatacaktır. Sipariş alan firma, Milli Kalite Terminatına tabi bir yardımcı firmadan uygun olmayan malzeme gelişini KTT'ne bildirecektir.

(d) SATIN ALINAN MALZEMENİN DOĞRULAMA KONTROLÜ

KTT, satın alınan malzemeye gerekli kontrollerin yapıldığını ve alt-sözleşmeye uygun malzemenin ana-sözleşme isteklerine de uygun olduğunu doğrulamak üzere yardımcı firmada veya malzeme teslim alındıktan sonra sipariş alan firmada denetim yapma hakkını mahfuz tutar. KTT'nce yapılan doğrulama kontrolleri sipariş alan firmayı sözleşme isteklerine uygun malzeme üretme sorumluluğundan kurtarmaz ve ayrıca malzemenin daha sonra red edilmesine engel teşkil etmez. Yardımcı firma tesislerinde KTT'nce doğrulama kontrolü uygulanması, sipariş alan firma tarafından yardımcı firmada etkili bir kalite kontrolün uygulandığının kanıtı olarak kabul edilmelidir. Yardımcı firma tesislerinde resmi doğrulama kontrolü sadece KTT tarafından istenebilir. KTT yardımcı firmada resmi doğrulama kontrolü yapılması gerektiğini belirlediğinde, sipariş alan firma, bunu sipariş dökümanları ile sağlayacak ve KTT istediğinde teknik bilgileri içeren döküman ve kayıtlar kendisine ulaştırılacaktır.

211. İMALAT KONTROLÜ

(a) GENEL

Sipariş alan firma üretim, muayene ve test işlemlerinin kontrol altında yapılmasını sağlayacaktır. Kontrol şartları, üretim ve işlem tarzlarını belirleyen dökümanlar edilmiş iş talimatlarını, işçilik kriterlerini, uygun üretim teçhizatını ve gerektiğinde, özel çalışma ortamlarını içerir. Kabul ve red kriterlerini de içeren işçilik kriterleri, mümkün olan en geniş şekilde yazılı hale getirilmiş standartlarla veya sipariş alan firma ile KTT'nin muayene edip kabul ettikleri örneklerle tanımlanmalıdır. Sipariş alan firma, üretim işlemlerinin uygun noktalarında muayene ve testlerin yapılması ile kabul ve red edilen malzemenin belirlenmesini sağlayacaktır. Proses kontrolü yapılmasının uygun görüldüğü veya ürünün fiziksel muayenesinin mümkün olmadığı durumlarda, işlemlerin, proses metodlarının, teçhizatın ve personelin gözlem yoluyla kontrolü sağlanacaktır. Gerekli olduğu durumlarda, hem muayene hem de gözlem yoluyla kontrol yapılacaktır. Sipariş alan firma tarafından belirlenen muayene ve kontrol metodları, uygun olmadıkları tespit edildiğinde, düzeltilecektir.

(b) ÖZEL PROSESLERİN KONTROLÜ

Sipariş alan firma, üretim ve muayene işlemleri ile emniyet tedbirlerinin bir kısmını teşkil eden özel prosesler:

kontrolünü sağlayacak ve idame ettirecektir. Teçhizatın, temel proseslerin uygulandığı ortamların ve personelin nitelikleri sözleşme veya oluşturulmuş yöntemlere uygun olarak, bu konuda satın alıcının onayı veya satın alıcıyı tatmin edecek belgelerin temini gerekecektir.

212. SİPARİŞ VEREN TARAFINDAN TEMİN EDİLEN MALZEME

Sipariş alan firma; satın alıcı tarafından temin edilen ve üretimde kullanılacak olan malzemenin muayenesi, depolanması ve bakımı için yöntemler hazırlayacak ve idame ettirecektir. Bu tür malzeme teslim alındığında, hasar belirlemek; tanım, bütünlük ve sayısını doğrulamak amacıyla muayene edilecektir. Eksik, hasarlı veya başka bir şekilde kullanıma uygun olmayan malzeme en kısa sürede KTT'ne bildirilecektir.

213. ARA-SON MUAYENE VE TESTLER

(a) ARA MUAYENE VE TESTLER

Sipariş alan firma üretim esnasında, daha sonraki aşamalarda muayene ve test edilemeyecek belirli özelliklerin muayene ve test edilmelerini sağlayacaktır.

(b) SON MUAYENE VE TESTLER

Sipariş alan firma, sözleşme şartlarının karşılandığını göstermek için, mamul veya tamamlanmış hizmetlere muayene ve testler uygulayacaktır. Son muayene ve testlere ait yöntemler, üretim içinde çeşitli safhalarda uygulanmış olması gereken muayene ve testlerin gerçekleştirilmiş olduğunun ve sonuçlarının uygun olduğunun kayıtlardan kontrol edilmesini de sağlamalıdır.

(c) Muayene ve test esnasında tesbit edilen olağan dışı güçlükler KTT'ne rapor edilecektir.

214. ÖRNEKLEME YÖNTEMLERİ

Sipariş alan firma sözleşmede belirtilen örneklere yöntemlerini kullanacaktır. Sözleşmede belirtilmeyen örneklere yöntemlerinin kullanımı KTT ile varılacak anlaşmaya bağlıdır. Kayıtlar, ürünün karakteristikleri veya ürünün kritik olmayan uygulamaları muayene ve test edilen malzeme sayılarında azaltma yapılırsa dahi istenen kalitenin sağlanacağını gösterdiği takdirde örnekleme yöntemleri kullanılabilir. Onaylanmış standartlara uymayan örnekleme yöntemleri ayrıntılı olarak dökümanite edilecektir.

215. UYGUN OLMAYAN MALZEMENİN KONTROLÜ

Sipariş alan firmanın teknik dökümanlara uymayan malzemenin kontrolü ile ilgili yöntemleri; belirleme, tefrik etme ve kabul, tekrar işleme veya tasnif etme gibi hususları içerecek ve uygun olmayan malzemeyi kabul etme yetkinin satın alıcıda olduğu göz önünde bulundurulacaktır. Bütün uygun olmayan malzemeler; yetkisiz kullanımı, sevkiyatı veya uygun malzemeyle karışmayı önlemek amacıyla kolay ayırdedilebilir biçimde belirlenmelidir. Bu tür malzemenin saklanması için gerekli saha veya yöntemler sipariş alan firma ile KTT arasında belirlenecek ve sipariş alan firma tarafından sağlanacaktır. Uygun olmayan malzemenin red edilmesi, işlem görmesi ve tasnifi ile ilgili yöntemler dökümanla edilecektir. KTT bu yöntemleri gerekli kontrolü sağlamadıklarını belirlediği takdirde, onaylamama yetkisine sahiptir. Bu tür malzeme ile ilgili bütün "Onar" ve "Olduğu Gibi Kullan" kararları KTT'nce onaylanmalıdır. Yöntemler; onarım, tekrar işleme ve yerine yenisinin temini gibi işlemlerin etkilediği karakteristiklerin tekrar muayene ve test edilmesine imkan tanımalıdır. Malzemeyi, hataların tipi ve boyutunu, bu malzeme sınıfı hakkında verilen kararı açık bir şekilde tanımlayan kayıtlar tutulacak ve bunlar sipariş alan firmanın kayıtlarının bir bölümünü oluşturacaktır.

216. MUAYENE DURUMUNUN BELİRTİLMESİ

Sipariş alan firma, üretimin bütün safhalarında malzemenin muayene durumunu belirlemek üzere bir sistem oluşturacak ve idame ettirecektir. Sipariş alan firma damga, etiket, kart, fiş gibi kontrol araçları kullanarak muayene edilmiş ve edilmemiş malzemenin ayırdedilebilmesini sağlayacaktır. Bu amaçla damga kullanıldığı takdirde, bunun şekli kullanıcısının kimliği tesbit edilebilir olacaktır.

217. KULLANMA, DEPOLAMA VE AMBALAJLAMA

Sipariş alan firma bütün malzemelerin tanımlanması, kullanılması, depolama ve ambalajlanmasını, teslim alınmasından itibaren üretim işlemlerine girmesinden satın alıcıya teslim edildiği ana kadar belirliyecek bir sistemi oluşturacak ve idame ettirecektir.

(a) MALZEMENİN KULLANIMI

Sistem malzemenin kötü kullanımını, yanlış kullanımını, hasar görmesini ve özelliklerini kaybetmesini önleyecek kullanıcı yöntemlerini içerecektir.

(b) DEPOLAMA

Kullanmayı veya sevkiyatı bekleyen malzemeyi gerektiği şekilde ayıran ve koruyan emniyetli depolama alanları oluşturulacaktır. Stoktaki malzemenin durumu belirli aralıklarla kontrol edilecektir.

(c) AMBALAJLAMA

Sipariş alan firma malzemenin kalitesinin korunması ve tanımlanması için gerekli önlemleri; ambalaj, koruma, markalama, intikal gibi konuları da göz önünde bulundurarak alacaktır.

218. YER TAHSİSİ VE GÖSTERİLECEK KOLAYLIKLAR

Sipariş alan firma KTT'ne görevlerini yerine getirebilmesi için gerekli olan yer ve imkanlarla doğrulama, dökümantasyon veya malzemenin onaylanması gibi işlemlerde isteyeceği yardımı temin edecektir. KTT'nin sipariş alan firma ve yardımcı firma tesislerinin, sözleşmeyle ilgili işlerin yürütüldüğü, bütün bölümlerine girme hakkı vardır. KTT'ne Sistem yöntemleri ile malzeme ve hizmetlerin sözleşme isteklerine uygunluğunu doğrulamada sınırsız fırsat tanınacaktır. Sipariş alan firma muayene teçhizatını doğrulama işlemlerinde makul ölçülerde kullanılmak üzere KTT'ne tahsis edecektir. Gerektiğinde bu tür muayene teçhizatının kullanımı için sipariş alan firma personeli hazır bulundurulacaktır.

871.2771.1101.11 Numaralı Sözleşmenin Lahika D'sidir.

Fiyat Revizyon Maddesi : M483 TU *

$$P = P_o \times (0,10 + 0,499 \frac{L - NL}{L - NLo} + 0,039 \frac{M-NL}{M-NLo} + \frac{UK \pounds}{3,22} \times \left\{ 0,072 \right.$$
$$\left. \frac{L-UK}{L-UKo} + 0,045 \frac{M-UK}{M-UKo} + 0,038 \frac{W-UK}{W-UKo} \right\} + 0,207 \times \frac{US\$}{1,64} \times \frac{M-US}{M-USo}$$

- P = Mermilerin teslimat zamanında HOLLANDA Florini olarak Ayarlanmış Fiyatıdır.
- Po = Teslimatı yapılacak Mermiler için (1990 Fiyat Seviyesi) HOLLANDA Florini olarak Sabit Temel Fiyatıdır.
- L-NL = L-NLo dır; ancak, Mermilerin sözleşmede yer alan teslimat zamanının beş ay öncesinde geçerli endeks sayılarına göre yeniden hesaplanacaktır.
- L-NLo = 1 ARALIK 1990 tarihli "Regelingslonen per week en per maand van volwassen werknemers in de Metaal-en Electro-technische industrie zoals gepubliceerd in de Maandstatistiek voor de Prijzen tabel B. "Dokümanındaki Endeks Sayılarıdır.
- M-NL = M-NLo dır; ancak, Mermilerin sözleşmede yer alan teslimat zamanının oniki ay öncesinde geçerli endeks sayılarına göre yeniden hesaplanacaktır.
- M-NLo = "Producentenprijsindexcijfers van de afzet van de nijverheid, per bedrijfsklasse tabel 3.2.1 klasse 34 Metaalproducten industrie afzet binnenland, zoals gepubliceerd in de Maandstatistiek van de prijzen voor December 1990" Dokümanındaki Endeks Sayılarıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

JK

95

- UK £ = Mermilerin sözleşmede yer alan teslimat zamanının 245 gün öncesinde geçerli olan İNGİLİZ Poundu satış değeridir. Söz konusu gün Cumartesi, Pazar veya bir tatil gününe rastlıyorsa, ilgili değer bir sonraki çalışma gününde geçerli olan olarak tespit edilecektir.
- L-UK = Oniki aylık ilk işletme süresi düşülerek Mermilerin teslimat zamanındaki L-UKo değeridir.
- L-UKO = ARALIK 1990 için geçerli İNGİLTERE'deki Makina Mühendisliği Endüstrisi Ortalama Kazanç Endeksi. (İNGİLİZ Merkezi Hükümet İstatistik Bürosu tarafından aylık yayımlanan Bültende yer alan 18.10 Numaralı Tablo.)
- M-UK = Onüç aylık ilk işletme süresi düşülerek Mermilerin teslimat zamanındaki M-UKo değeridir.
- M-UKO = ARALIK 1990 için geçerli İNGİLTERE'deki Makina Mühendisliği Üretim Fiyat Endeksi. (İNGİLİZ Merkezi Hükümet İstatistik Bürosu tarafından aylık yayımlanan Bültende yer alan 18.6 Numaralı Tablo.)
- W-UK = Mermilerin sözleşmede yer alan teslimat zamanının onüç ay öncesinde geçerli olan W-UKo değeridir.
- W-UKO = Kraliyet Daimî Bürosu tarafından ARALIK 1990 için yayımlanan Aylık İstatistik Bültende gösterilen Endeks rakamlarının değişimine göre Kimyasal ve ilgili Endüstriler için Toptan Eşya Fiyat Endeksidir.
- US\$ = Mermilerin sözleşmede yer alan teslimat zamanının 245 gün öncesinde geçerli olan ABD. Doları satış değeridir. Söz konusu gün Cumartesi, Pazar veya bir tatil gününe rastlıyorsa, ilgili değer bir sonraki çalışma gününde geçerli olan olarak tespit edilecektir.
- M-US = Merminin sözleşmede yer alan teslimat zamanının dokuz ay öncesinde geçerli M-USo değeridir.
- M-USO = ABD. Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanmış ARALIK 1990 için geçerli Endüstriyel Ürünler Üretici Fiyat Endeksidir. (Survey of Current Business S6.)

95

* Yetkili tarafından onaylanmasına bağılı olarak, bu madde, 1 OCAK 1996 tarihinden itibaren TÜRK işpayı için döviz kuru değeri ve ücret artışı düzeltmelerinin yansıtılabilmesi maksadıyla yeniden düzenlenebilir.

1995 Yılına kadar 1995 Yılı da dahil kullanılan HOLLANDA Fiyat Artış Sayıları yerine daha sonra TÜRK Tüketici Endeksi kullanılacaktır. Mevcut şartların üzerine bu düzenlemeden kaynaklanacak kâr, MKEK.na aktarılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 51)

95

